

Broj: 01-41-2-1180-6/17/DK
Sarajevo, 11. 9. 2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
Sekretarijat

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 19-09-2017			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02,03-	37-	2251/	17

PREDMET: Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu, dostavlja se.-

Vijeće ministara BiH je, na 108. sjednici održanoj 19. 7. 2017. godine, razmotrilo i usvojilo Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu.

Jedan od zaključaka Vijeća ministara BiH je da Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH jednom godišnje izvještava Vijeće ministara BiH i Parlamentarnu skupštinu BiH o napretku u realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.

U skladu sa zaključcima Vijeća ministara BiH, u prilogu akta dostavljamo Vam Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma pripremljen za 2016. godinu na jezicima i pismima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

U prilogu akta dostavljamo Vam i Obavijest o zaključcima Vijeća ministara BiH, akt broj 05-07-1-1870-17/17 od 20. 7. 2017. godine.

S poštovanjem,

Prilog:

1. Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII DMS za 2016. godinu sa priložima (bosanski, srpski i hrvatski)
2. Obavijest o zaključcima Vijeća ministara BiH, akt broj 05-07-1-1870-17/17 od 20. 7. 2017. godine

MINISTRICA
Semih Borovac

Dostavljeno:
-1x naslovu
-1x a/a

**Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине
за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума за 2016. годину**

Април, 2017. године

САЖЕТАК
ИЗВЈЕШТАЈА О РЕАЛИЗАЦИЈИ РЕВИДИРАНЕ СТРАТЕГИЈЕ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АНЕКСА VII ДЕЈТОНСКОГ МИРОВОНОГ
СПОРАЗУМА

- Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума садржи пресјек стања у овој области, преглед реализације препорука из Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума, проблеме у приступу правима из Анекса VII Дејтонског мировног споразума и приједлог закључака.

Према посљедњем годишњем статистичком извјештају УНХЦР-а, ван земље се налази 18.748 избјеглица из Босне и Херцеговине.

- Тренутно је у Босни и Херцеговини 32.611 породица у статусу расељених, односно 98.574 расељена лица, од којих је 38.345 или 40,6% расељено на подручју Федерације БиХ, 59.834 или 58,8% на подручју Републике Српске и 395 или 0,5% на подручју Брчко Дистрикта БиХ. Процјена заснована на исказаној намјери домаћинстава за трајним рјешењем упућује на изражени интерес за повратак око 60% расељених лица, на изражени интерес за интеграцију око 28 %, а око 12% расељених лица је неодлучно по овом питању.

- До сада је евидентирано око 1.060.000 повратака у Босну и Херцеговину, од чега се око 610.000 или 58% односи на повратак расељених лица, а преосталих око 450.000 или 42% на повратак избјеглица. Према подацима УНХЦР-а процјењује се да има 47.000 угрожених мањинских повратника.

- У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума из децембра 2015. године, остварени су резултати у обнови стамбених јединица. Број обновљених стамбених јединица је повећан за 2,8%, а број необновљених стамбених јединица смањен је за 2,5%.

- У 2016. години реализован је 351 пројекат помоћи у обнови комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељене особе и повратници.

- У периоду од 30. 10. 2015. до 30. 12. 2016. године обновљене су 933 стамбене јединице у сврху повратка, а број стамбених јединица чија је изградња предвиђена у наредном периоду кроз обезбијеђене пројекте износи 8.895, што укупно износи (изграђено и очекује се изградња) 9.828 стамбених јединица.

- Од обновљених 933 стамбених јединица, у оквиру пројекта Владе Републике Хрватске обновљено је 10 стамбених јединица, Пројекта ИПА 2012 179 стамбених јединица, ОПЕК-а 14 стамбених јединица, пројекта Саудијског развојног фонда 106 стамбених јединица, Регионалног стамбеног програма 98 стамбених јединица, интервентних средстава Комисије за избјеглице и расељене особе БиХ 3 стамбене јединице, из буџета Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске 58 стамбених јединица, буџета Федералног министарства расељених лица и избјеглица 379 стамбених јединица и буџета Брчко Дистрикта БиХ 86 стамбених јединица.

- У периоду од 2009. до 2016. године обновљено је 9.784 стамбених јединица, а планирано/у изградњи је 8.895 стамбених јединица, што укупно износи 18.679 стамбених јединица. У односу

на процјену броја стамбених јединица у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума, од 34.918 потребно је обновити још 16.239 стамбених јединица.

- Пројектом “Затварање колективних центара и алтернативног смјештаја путем осигурања јавних стамбених рјешења – ЦЕБ II” предвиђено је затварање 121 колективног центра, а за преосталих 35 евидентираних колективних центара и алтернативних смјештаја у Босни и Херцеговини (26 у Федерацији БиХ и 9 у Републици Српској) надлежним ентитетским министарствима упућени су захтјеви да доставе своје планове и програме у вези за њиховим затварањем.

- У току је реализација значајних пројеката из донаторских и кредитних средстава (РСП, ЦЕБ II, ОПЕК, СРФ, ИПА 2012, Програм Владе Републике Хрватске) чији је циљ обнова и реконструкција стамбених јединица и друге мјере подршке спровођењу Анекса VII Дејтонског мировног споразума.

- Што се тиче судских поступака у вези са повратом имовине и станарских права, Суд Босне и Херцеговине је 26. 10. 2016. године информисао Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине да је запримљено укупно 246 тужби против Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица БиХ. Према достављеним информацијама Суда БиХ, сви предмети су завршени тако што су тужбе одбијене, односно одбачене или у мањем броју уважене.

- За пројекте електрификације стамбених јединица расељених лица и повратника, у периоду од 2009. до 2016. године уложено је 14.899.122,00 КМ за 79 општина у БиХ за око 2.200 корисника/стамбених јединица. Потписан је Меморандум о разумијевању и сарадњи у електрификацији објеката/локација повратка, са надлежним електродистрибуцијама у БиХ и ресорним ентитетским министарствима.

- Министарство за људска права и избјеглице БиХ је водило активности за утврђивање потреба у обнови комуналне и социјалне инфраструктуре за потребе повратника и расељених лица, као и за унапређење процеса додјеле помоћи путем јавних позива овим категоријама корисника у Босни и Херцеговини.

- Извјештај је дао јасну слику о присутним тешкоћама и проблемима који су у уској вези са реализацијом стратешких циљева у области здравствене заштите, социјалне заштите, безбједности и деминирања, запошљавања и образовања повратника, те питање накнаде штете за имовину која се не може вратити избјеглицама и расељеним лицима.

- Одлуком Савјета министара Босне и Херцеговине формиран је Координациони тим за праћење остваривања права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума на министарском нивоу. Координациони тим чине министарка за људска права и избјеглице, министар цивилних послова, министар безбједности, министар финансија и трезора и министар спољних послова. У раду Координационог тима, као посматрачи, учествују представници Високог комесаријата Уједињених нација за избјеглице - УНХЦР и Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини. Координациони тим координира активности за праћење остваривања права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума и реализације стратешких активности из Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума.

- Према подацима Фонда за повратак БиХ и надлежних ентитетских министарстава и Брчко Дистрикта БиХ, за обнову и реконструкцију стамбених јединица и пројекте одрживости у 2015. године реализовано је 31.023.889,27 КМ и планирано и уговорено 30.522.532,31 КМ у 2016. години.

- Кад су у питању пројекти који се финансирају из удружених средстава, према подацима Фонда за повратак БиХ, од 134.569.658,46 КМ распоређених за пројекте у периоду од 2008. до 2015. године, за плаћање уговорених обавеза утрошено је 129.403.931,85 КМ, од чега је у периоду од 01. 01. до 31. 12. 2016. године утрошено 1.043.021,27КМ.

- За пројекте који се финансирају из кредитних и донаторских средстава, у периоду од 01. 01. до 31. 12. 2016. године утрошено је 7.888.286,73 КМ, чиме је у 2016. години, за пројекте обнове и повратка који се финансирају путем Фонда за повратак БиХ, укупно утрошено 8.931.308 КМ.

УВОД

Почетком 2003. године усвојена је Стратегија Босне и Херцеговине за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума (у даљем тексту: ДМС), која представља први заједнички, оквирни документ на нивоу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ) којим се дефинишу циљеви и планирају потребне акције и реформе у правцу коначне реализације одредаба Анекса VII ДМС-а.

У току спровођења Стратегије, с циљем преиспитивања и улагања додатних напора за спровођење Анекса VII ДМС-а, Министарство за људска права и избјеглице БиХ (у даљем тексту: Министарство) и УНХИЦП су, заједно са осталим кључним актерима, иницирали ревизију Стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а. Парламентарна скупштина БиХ је 2010. године усвојила Ревидирану стратегију Босне и Херцеговине за спровођење Анекса VII ДМС-а („Службени гласник БиХ“, број: 78/10).

Дом народа Парламентарне скупштине БиХ је на 18. сједници, одржаној 27. 04. 2016. године, усвојио Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а. Један од закључака Дома народа Парламентарне скупштине БиХ био је да Министарство најмање једном годишње извјести Парламентарну скупштину БиХ о реализацији Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а.

У складу са закључцима Парламентарне скупштине БиХ, Министарство је припремило Информацију о реализацији закључака Парламентарне скупштине БиХ, коју је 28. 03. 2017. године усвојио Савјет министара БиХ (у прилогу).

Предметни Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а садржи пресјек стања у овој области, преглед реализације препорука из Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а, проблема у приступу правима из Анекса VII ДМС-а и приједлог закључака.

Извјештај о реализацији Ревидиране стартегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а сачињен је за 2016. годину.

При изради Извјештаја о реализацији Ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а, осим података Министарства, коришћени су подаци које су доставиле сљедеће институције:

- Министарство цивилних послова БиХ (које је као координирајући орган за одређене области доставило и податке од: Агенције за рад и запошљавање БиХ, Федералног министарства за рад и социјалну политику, Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске, Одјела за здравство и остале услуге Владе Брчко Дистрикта БиХ, Министарства просвјете и културе Републике Српске, Министарства за образовање, науку, културу и спорт Зеничко-добојског кантона, Министарства за образовање, науку, културу и спорт Унско-санског кантона, Министарства за образовање, науку и младе Кантона Сарајево, Министарства образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона),
- Фонд за повратак БиХ,
- Федерално министарство расељених лица и избјеглица,
- Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске,
- Одјел за расељена лица, избјеглице и стамбена питања Владе Брчко Дистрикта БиХ,
- Представништво УНХЦР-а у БиХ
- Мисија ОЕБС-а у БиХ
- Унија за одрживи повратак.

I. ПРЕГЛЕД СТАЊА У ОБЛАСТИ ИЗБЈЕГЛИЦА ИЗ БиХ, РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА У БиХ И ПОВРАТНИКА

У периоду од 1992. до 1995. године своје домове у БиХ напустило је приближно 2,2 милиона људи, што чини више од половине пријератног домицилног становништва. 1,2 милиона особа је затражило избјегличку заштиту у више од 100 земаља широм свијета, а земље региона прихватиле су око 40% од укупног броја избјеглица из БиХ. Готово један милион особа било је интерно расељено у БиХ.

Избјеглице из БиХ

Према посљедњем годишњем статистичком извјештају УНХЦР-а за 2015. годину, ван земље се налази 18.748 избјеглица из БиХ. Од тога 9.080 има избјеглички статус у Србији, 4.055 у Француској, 2.274 у Швајцарској, 1.412 у Њемачкој, те преостали број у другим земљама. УНХЦР је 2014. године покренуо разматрање доношења препоруке за престанак статуса избјеглица из БиХ, али је одлучио да своју препоруку одгоди до краја 2017. године. Недавно је поново започето разматрање питања објаве престанка избјегличког статуса за избјеглице из БиХ, у оквиру неформалних консултација на високом нивоу. У случају престанка избјегличког статуса, може се очекивати да се одређени број избјеглица из БиХ које не ријеше свој статус у земљама прихвата врати у БиХ.

Расељена лица у БиХ

Крајем 1995. године процјењује се да је у БиХ било око милион расељених лица, што чини готово четвртину пријератног становништва БиХ.

Први, свеобухватан, службени попис расељених лица на подручју БиХ урађен је крајем 2000. године, када је евидентирано 557.275 расељених лица.

Ревизијом статуса расељених лица која је обављена 2005. године утврђен је број од 186.138 расељених лица у БиХ. Након овог периода није обављена ревизија статуса расељених лица и подаци нису редовно ажурирани. Министарство је периодично евидентирало настале промјене бројчаног стања на нивоу БиХ, на основу података достављених од надлежних ентитетских министарстава, а углавном према захтјевима Централне изборне комисије приликом израде

пасивних бирачких спискова, као и за потребе извјештавања Савјета министара БиХ о стању из ове области.

Тренутно је у БиХ 32.611 породица у статусу расељених, укупно 98.574 расељена лица, од којих је 38.345 или 40,6% расељено на подручју Федерације БиХ, 59.834 или 58,8% на подручју Републике Српске и 395 или 0,5% на подручју Брчко Дистрикта БиХ.

Број расељених лица у статусу										
Структура/ ентитет	Б		Х		С		О		Укупно	
	породица	лице	породица	лице	породица	лице	породица	лице	породица	лице
ФБиХ	10.594	30.707	2.130	6.173	359	1.041	146	424	13.229	38.345
РС	53	164	62	192	19.066	59.359	38	118	19.219	59.834
Брчко Дистрикт БиХ	20	49	4	9	139	337	0	0	163	395
БиХ	10.667	30.920	2.195	6.374	19.565	60.737	184	542	32.611	98.574
%	32,7%		6,7%		60,0%		0,6%			

У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а из децембра 2015. године, број расељених лица се повећао за 250 лица, с тим да је смањен број расељеничких породица за 134 породице. Број расељених лица је повећан у Федерацији БиХ за 616 лица, у Републици Српској је смањен број за 322 расељена лица и у Брчко Дистрикту БиХ је смањен број за 44 лица.

У националној структури расељених лица, према носиоцу домаћинства-породици, 32,7% су Бошњаци, 6,7% Хрвати, 60% Срби и 0,6% припадници осталих националности.

Укупно гледано, на нивоу БиХ, највише лица је расељено између ентитета. Тај проценат је највиши у Републици Српској, гдје 91% расељених лица потиче из Федерације БиХ. У Федерацији БиХ, осим расељених лица која потичу из Републике Српске (61%), има значајан број интерно расељених лица унутар ентитета Федерације БиХ (39%). У Брчко Дистрикту БиХ 23% расељених лица је интерно расељено унутар Брчко Дистрикта БиХ, док њих 75% потиче из Федерације БиХ, а 2% из Републике Српске.

Такође, процјена заснована на исказаној намјери домаћинстава за трајним рјешењем упућује на изражени интерес за повратак око 60% расељених лица, на изражени интерес за интеграцију око 28%, а око 12% расељених лица је неодлучно у погледу овог питања.

Интерно расељавање, односно расељеност унутар домицилних мјеста пребивалишта је најприсутнија у урбаним срединама у којима је био и највиши број стамбених јединица/станава у друштвеној својини. Ово се директно може повезати са значајним бројем преосталих уништених и оштећених стамбених јединица у стамбеним зградама, чија обнова усљед високих трошкова санације и других проблема, као нпр. неријешених имовинских питања и сл., није на задовољавајући начин пратила потребе за повратком.

У Федерацији БиХ највише расељених лица је на подручју општина Тузланског кантона, Средњобосанског кантона и Кантона Сарајево, док у Републици Српској највећи број расељених лица борави у Бањалуци, те на подручјима општина Модрича, Добој, Бијељина и Зворник.

Међутим, евидентно је да у БиХ нема тачних показатеља о бројчаном стању расељених лица. Ово се нарочито односи на подручје Федерације БиХ, гдје кантонална министарства и општине не размјењују редовно податке са Федералном министарством расељених лица и избјеглица.

Популације од интереса Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а, осим расељених лица у БиХ, јесу и расељена лица из других држава у региону у БиХ, од којих је око 6.500 избјеглица из Републике Хрватске.

У БиХ живи велики број дефакто расељених породица које немају формални статус, али су у значајној потреби за трајним рјешењима.

Повратак избјеглица и расељених лица

Повратак у БиХ почео је одмах по окончању сукоба. До сада је евидентирано око 1.060.000 повратака у БиХ. Од укупног броја реализованих повратака, око 610.000 или 58% односи се на повратак расељених лица, а преосталих око 450.000 или 42% на повратак избјеглица.

Према подацима УНХЦР-а, процјењује се да има 47.000 угрожених мањинских повратника. Мањински повратак је према Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а термин који се односи на особе које се враћају у општине свог пријератног пребивалишта у којима тренутно преовладава неки други конститутивни народ.

Од фебруара до септембра 2016. године, УНХЦР је обавио теренску процјену те извршио провјеру информација ради њиховог ажурирања и процјене постојања и степена угрожености мањинских повратничких насеља у БиХ. Циљ је био да се измјери прогрес остварен у реализацији Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а и да се идентификују преостале потребе у том погледу, те да се обезбиједи методологија за даље активности на процјени потреба, које могу реализовати други актери, укључујући и органе власти.

Након детаљне анализе доступних информација о мањинским повратницима у БиХ, УНХЦР се фокусирао на 260 насеља/повратничких заједница (са више од 200 породица у сваком насељу) у 34 општине. Прикупљене су информације о процијењеном броју и националности повратника те о главним областима Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а: становању, електрификацији, канализацији, инфраструктури, здравственој заштити, социјалној заштити, приступу образовању, запошљавању и безбједности. Укупно су процијењене 42 релевантне општине и 455 насеља и локација. На основу система рангирања, УНХЦР је међу 455 насеља идентификовао 9 насеља која су рангирана као изузетно угрожена (Босанско Грахово: Црнац, Доња Тишковац, Мрачај; Чапљина: Јасеница; Равно: Чаваш, Равно; Сански Мост: Доња Трамошња, Јелашиновци, Мајкић-Јапра Горња), 92 као угрожена и 114 дјелимично угрожена.

Слиједом информације о потребама на нивоу насељених мјеста, УНХЦР је у децембру 2016. године организовао анкетирање 960 угрожених породица у општинама/градовима Бихаћ, Добој, Котор Варош, Нови Град, Лукавац и Чапљина. Анализа прикупљених података је показала да су четири области исказане у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а најризичније у контексту изналажења трајних рјешења: здравствена заштита расељених лица и повратника, социјална заштита расељених лица и повратника, реконструкција стамбених јединица избјеглица, расељених лица и повратника, те право на рад и запошљавање расељених лица и повратника.

II. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ:

Стратегијом БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а утврђени су сљедећи стратешки циљеви:

1. Довршење процеса повратка избјеглица из БиХ и расељених лица у БиХ;
2. Реализовање поврата имовине и станарских права;
3. Довршење процеса реконструкције стамбених јединица за потребе повратка;
4. Обезбјеђивање услова одрживог повратка и процеса реинтегрисања у БиХ.

Да би се на што транспарентнији, ефикаснији и економичнији начин постигли дефинисани циљеви, Стратегијом БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а утврђене су сљедеће реформе и правци стратешког дјеловања:

1. Правне реформе и усклађивање прописа;
2. Структуралне и организационе реформе;
3. Оспособљавање и стављање у функцију јединствене базе података;
4. Стварање услов за одрживи повратак.

Ревидираном стратегијом БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а анализирано је стање у 10 циљаних области:

1. Реконструкција стамбених јединица избјеглица, расељених лица и повратника, затварање колективних центара и рјешавање питања алтернативног смјештаја расељених лица и повратника и социјалног становања са посебним акцентом на проблеме расељених лица и избјеглица те стамбеног збрињавања рањивих категорија повратника;
2. Довршетак процеса поврата имовине и станарских права избјеглица, расељених лица и повратника;
3. Електрификација повратничких насеља и стамбених јединица повратника;
4. Реконструкција инфраструктуре у мјестима од интереса за повратак избјеглица, расељених лица и повратника;
5. Здравствена заштита расељених лица и повратника;
6. Социјална заштита расељених лица и повратника;
7. Остваривање права на образовање расељених лица и повратника;
8. Право на рад и запошљавање расељених лица и повратника;
9. Безбједност расељених лица и повратника и деминирање подручја повратка;
10. Право на накнаду штете расељеним лицима, избјеглицама и повратницима.

1. Реконструкција стамбених јединица избјеглица, расељених лица и повратника, затварање колективних центара и рјешавање питања алтернативног смјештаја расељених лица и повратника и социјалног становања расељених лица и избјеглица и стамбеног збрињавања рањивих категорија повратника

Према подацима којима располаже Министарство, до данас је изграђено, односно обновљено око 341.000 стамбених јединица.

Када се говори о обнови стамбеног фонда, посебан проблем је обнова стамбених зграда. Процјењује се да на територији БиХ има више од 200 стамбених зграда које још нису саниране, са око 1.700 станова у тим зградама који су усљед девастираности неусељиви. Према броју преосталих уништених станова у стамбеним зградама истичу се град Мостар и општине Босанско Грахово, Дрвар, Јајце, Горажде, Приједор, Добој, Сански Мост, Босанска Крупа,

Дервента и Брод, у којима је више од половине цјелокупног, преосталог уништеног и оштећеног стамбеног фонда који је раније био у друштвеној својини.

Према оквирним процјенама трошкова и врстама интервенције у Оквирном програму повратка избјеглица и расељених лица, који је саставни дио Ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а, било је потребно обновити још 34.918 стамбених јединица.

Табела остварених резултата у обнови стамбених јединица за период 2009 - 2014.

Процјена броја необновљених стамбених јединица	Број обновљених стамбених јединица	Број стамбених јединица у изградњи	Број необновљених стамбених јединица
34.918	8.851	8.989	17.078
100%	25,3%	25,8%	48,9%

У периоду од 30. 10. 2015. до 30. 12. 2016. године обновљене су 933 стамбене јединице у сврху повратка, а у наредном периоду, у оквиру осигураних пројеката, предвиђена је изградња 8.884 стамбене јединице, што укупно износи (изграђено и очекује се изградња) 9.817 стамбених јединица.

Табела остварених резултата у периоду од 30. 10. 2015. до 31. 12. 2016. године

Пројекат/ентитет	Број обновљених стамбених јединица	Број стамбених јединица планирано/у изградњи	Укупно
Влада Републике Хрватске	10	61	71
ИПА 2012	179	0	179
ОПЕК	14	101	115
ЦЕБ II	0	2611	2611
СДФ	106	820	926
ДПСЗ	98	5302	5400
Интервентна помоћ	3	0	3
МИРЛРС	58	0	58
ФМРОИ	379	0	379
БДБиХ	86	0	86
Укупно:	933	8.859	9.828

Табела остварених резултата у обнови стамбених јединица за период 2009 - 2016.

Процјена броја необновљених стамбених јединица	Број обновљених стамбених јединица	Број стамбених јединица планирано/у изградњи	Број необновљених стамбених јединица
34.918	9.784	8.859	16.239
100%	28,1%	25,4%	46,5%

У периоду 2009 - 2016. године обновљене су 9.784 стамбене јединице, а у изградњи је 8.859 стамбених јединица, што укупно износи 18.679 стамбених јединица. У односу на процјену броја стамбених јединица у Ревидираној старатерији за спровођење Анекса VII ДМС-а, од 34.918 потребно је обновити још 16.239. стамбених јединица.

У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије о спровођењу Анекса VII ДМС-а из децембра 2015. године, остварен је напредак у обнови стамбених јединица, те је број обновљених стамбених јединица повећан за 2,8%.

У Табели 1. Улагања по ентитетима и општинама у обнови и реконструкцији стамбених јединица за период од 01. 01. 2009. до 31. 12. 2016. године дат је преглед по општинама/градовима у односу на показатеље потреба дефинисаних у Оквирном програму повратка избјеглица и расељених особа у БиХ за период 2009 - 2014, који је саставни дио Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а и реализованих/обновљених стамбених јединица у периоду 2009 - 2016. У одређеним општинама/градовима број обновљених стамбених јединица је већи од исказаних потреба зато што је Оквирни програм повратка рађен комбиновањем показатеља из базе података о регистрованим потенцијалним корисницима помоћи за обнову и базе података о расељеним лицима у БиХ, а показало се да су у одређеним општинама/градовима потребе за обновом и реконструкцијом веће.

Саставни дио овог извјештаја је Табела бр. 1 - Улагања по ентитетима и општинама у обнови и реконструкцији стамбених јединица за период од 01. 01. 2009. године до 31. 12. 2016. године.

Затварању колективних центара и алтернативног смјештаја такође је у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а поклоњена велика пажња, те је ово питање оцијењено као један од кључних приоритета из два разлога: ради се о изузетном хуманитарном проблему, јер расељена лица годинама након потписивања ДМС-а живе у колективним центрима збрињавања и углавном у јако лошим условима. Колективни центри и алтернативни смјештај на терету су буџета на свим нивоима власти у БиХ.

У 2012. години у БиХ је било евидентирано 156 колективних центара са 8.581 корисником. За израду Студије изводљивости за пројекат "Затварање колективних центара и алтернативног смјештаја путем осигурања јавних стамбених рјешења – ЦЕБ II" евидентирано је 149 референтних локација (колективни центри и алтернативни смјештај). Реализацијом наведеног пројекта битће затворен 121 колективни центар и алтернативни смјештај у 45 градова и општина у БиХ.

Укупна вриједност пројекта износи 104 милиона евра, од чега је 60 милиона евра кредитно задужење, 42,7 милиона евра обезбјеђују локални ниво власти, углавном осигурањем земљишта, инфраструктуре, дозвола и слично, и 1,3 милиона евра износи грант подршке који се реализује путем УНХЦР-а. Преосталих 35 референтних локација (колективни и алтернативни смјештај) потребно је ријешити приликом реализације других пројеката, и то: 9 у Републици Српској и 26 у Федерацији БиХ.

Пројекти обнове и реконструкције стамбених јединица и друге мјере подршке спровођењу Анекса VII ДМС-а

У току је реализација значајних пројеката из донаторских и кредитних средстава (РСП, ЦЕБ II, ОПЕЦ, СРФ, ИПА 2012, Програм Владе Републике Хрватске) чији је циљ обнова и реконструкција стамбених јединица и друге мјере подршке спровођењу Анекса VII ДМС-а.

Државни пројекат стамбеног збрињавања (ДПСЗ) у вези са Регионалним стамбеним програмом

Скупштина донатора Фонда РСП одобрила је четири потпројекта које је БиХ кандидовала у оквиру доступних средстава у Фонду Регионалног стамбеног програма, те су са Развојном банком Савјета Европе потписана и четири споразума о гранту које је БиХ ратификовала до краја 2016. године, и то: БиХ1 (2013), БиХ2 (2013), БиХ3 (2014) и БиХ4 (2015). Такође, одобрено је проширење потпројеката БиХ2 и БиХ4 у износу од око 5 милиона КМ, тако да укупан износ до сада одобрених донација износи око 75 милиона КМ, што уз домаћу контрибуцију од око 13 милиона КМ представља укупну вриједност потпројеката чија је реализација у току од око 88,7 милиона КМ. Ови потпројекти биће реализовани на подручју 73 локалне заједнице у БиХ, а њима се рјешава око 36% стамбених потреба БиХ које су предвиђене у заједничком регионалном програму БиХ, Републике Хрватске, Републике Србије и Црне Горе. У оквиру текућих потпројеката биће обезбијеђена 1.942 стамбена рјешења за оквирно 6.250 особа.

Потпројекти у току: БиХ1, БиХ2, БиХ3 и БиХ4

БиХ1 - У оквиру првог потпројекта који обухвата помоћ у стамбеном збрињавању за 170 породица, након додјеле и уградње грађевинског материјала за 20 корисничких домаћинстава, помоћ у обнови пријератних домова по систему "кључ у руке" добиће 150 породица. До краја 2016. године усељено је 100 кућа, а завршетак радова на обнови и изградњи свих повратничких кућа из потпројекта БиХ1 очекује се средином 2017. године.

БиХ2- За други потпројекат, у оквиру којег ће бити обезбијеђено 780 стамбених рјешења за повратак и реинтеграцију или локалну интеграцију у БиХ, сви корисници су већ одабрани. Покренуте су тендерске процедуре за пројектовање за које је, у сарадњи са општинама повратка, претходно било потребно ријешити имовинско-правне односе, те обезбиједити грађевинске дозволе. Радови на изградњи ће се обављати сукцесивно по пројектовању, а изградња највећег дијела кућа ће почети у прољеће 2017. године. Завршетак радова и усељење корисника из другог потпројекта у њихове пријератне домове планиран је до краја исте године.

БиХ3 - Трећим потпројектом предвиђена је изградња 20 стамбених зграда са укупно 438 станова. Станови ће остати у трајном власништву локалних заједница које обезбјеђују грађевински опремљено земљиште и прикључке на инфраструктуру и служиће за стамбено збрињавање по моделу социјалног становања. С обзиром на то да су изражене велике потребе за обезбјеђењем стамбеног збрињавања по овом моделу, Скупштина донатора одобрила је захтјев БиХ за проширење потпројекта за још три зграде са 74 додатна стана. Потпројекат се изводи у 19 локалних заједница широм БиХ, од којих по девет у сваком ентитету, као и у Брчко Дистрикту БиХ. Радови на изградњи осам зграда су почели, а изградња преосталих зграда почеће у прољеће 2017. године. Извршена је предселекција корисника, а правни оквир за избор крајњих корисника који ће тећи истовремено са изградњом станова је оперативан и функционалан. Сукцесивно усељавање свих 512 корисничких породица које ће у овим становима пронаћи свој нови дом очекује се од краја 2017. до половине 2018. године.

БиХ4 - Четвртим потпројектом планирана је обнова или изградња 480 породичних кућа за укупно око 1.240 особа, од чега ће за повратак избјеглица и расељених лица бити обновљено 435 породичних кућа, а 45 за локалну интеграцију интерно расељених лица у БиХ. Пројектовање за 166 кућа је завршено и ускоро почињу радови на изградњи, тако да би прва група корисника могла да се усели половином наредне године. Извршена је предселекција и преосталих корисника, а куће ће се градити sukcesивно по пројектовању. Завршетак потпројекта БиХ4 очекује се половином 2018. године.

Одобрени потпројекти односе се на реализацију препорука из Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а везано за реконструкцију стамбених јединица избјеглица, расељених лица и повратника и стамбеног збрињавања рањивих категорија повратника.

Пројекат “Затварање колективних центара и алтернативног смјештаја путем осигурања јавних стамбених рјешења – ЦЕБ II”

У току 2016. године пројектне активности су предузете у 17 општина, у оквиру 23 потпројекта. У току су припремне активности за израду пројектно-извођачке документације. Двије општине су спровеле тендерске процедуре за избор извођача радова и у току је уговарање.

Извођење пројекта је у вези са реализацијом препоруке из Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС у погледу затварања колективних центара и рјешавања питања алтернативног смјештаја расељених лица и повратника.

Пројекат обнове стамбеног фонда – ОПЕК

До сада су укупно завршене 342 стамбене јединице (ФБиХ и РС) а у току је санација/изградња још 14 стамбених јединица у Брчко Дистрикту БиХ, што ће на крају износити 376 стамбених јединица. Према информацијама Фонда за повратак БиХ, од укупно 7 милиона америчких долара (12 милиона КМ) до сада је уплаћено девет транши кредита, укупно је до сада уговорено 9.603.259,54 КМ, а утрошено 7.873.252,28 КМ. Пројекат су завршила два реализатора, а у току су активности у Брчко Дистрикту БиХ на обнови 30 стамбених јединица.

С обзиром да су направљене уштеде по овом пројекту, Федерално министарство расељених особа и избјеглица (ФМРОИ) и Министарство расељених лица и избјеглица Републике Српске (МИРЛРС) започели су активности на наставку реализације овог пројекта. Планира се санација/изградња додатне 71 стамбене јединице. Закључно с овим извјештајем, ФМРОИ је започео активности у вези с израдом пројектне документације, а МИРЛРС је одабрао извођача радова и у току је уговарање додатног броја (36 стамбених јединица) укупне вриједности од око 1,2 милиона КМ. Анализирајући досадашњу реализацију пројекта ОПЕК и степен његове завршености, може се констатовати да је циљ пројекта постигнут.

Извођење пројекта је у вези са реализацијом препорука из Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС а тиче се реконструкције стамбених јединица избјеглица, расељених особа и повратника.

Пројекат обнове стамбених јединица избјеглих особа који се финансира кредитним средствима Саудијског фонда за развој - СФД

До сада су завршена 73 објекта (реализатор ФМРОИ). У току је изградња додатних 109 стамбених јединица. Степен завршетка радова је око 80%. МИРЛРС и Брчко Дистрикт БиХ још увијек раде на припремним активностима (уговарање) и изградња већине објекта се очекује

почетком наредне године. На подручју на којем је реализатор МИРЛРС до сада су одабрани извођачи радова за 98 стамбених јединица. Очекује се закључивање уговора и увођење извођача у посао. У Брчко Дистрикту БиХ до сада је одобран извођач радова за 23 стамбене јединице. Очекује се закључивање уговора и увођење извођача у посао. По овом пројекту до сада је укупно уговорено око 4.651.546,19 КМ. Према информацијама из Фонда за повратак БиХ, до сада су обрађене апликације и упућене Саудијском фонду на плаћање у укупном износу од 3.127.269,73 КМ.

Извођење пројекта је у вези са реализацијом препорука из Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а у погледу реконструкције стамбених јединица избјеглица, расељених особа и повратника.

ИПА ПРОЈЕКАТ – Спровођење Анекса VII - „Подршка трајним рјешењима предвиђеним у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а“

Пројекат је завршен 31. 12. 2016. године. Пројекат је реализован у 10 општина: Бијељина, Босански Петровац, Дервента, Фоча, Градишка, Маглај, Мостар, Приједор, Живинице и Брчко Дистрикт БиХ. Завршене су сљедеће активности: изграђено је или реконструисано 179 стамбених јединица за интерно расељена лица или повратнике са прикључцима на јавну инфраструктуру. Пружене су основне и посебне услуге за 600 угрожене дјеце и породица. Обезбијеђена је психосоцијална помоћ у кући за 165 старијих особа. Подржане су 762 особе за економску одрживост, а 223 корисника су обучена и подржана да се укључе у ланце вриједности. 631 особа је добила подршку у облику бесплатне правне помоћи, а њих 9.439 је добило правну асистенцију и у другим дијеловима БиХ. Анализирајући реализацију пројекта и завршене активности, може се констатовати да је циљ пројекта постигнут.

Извођење пројекта је у вези са реализацијом препорука из Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС у погледу реконструкције стамбених јединица избјеглица, расељених лица и повратника и унапређења на пољу одрживости и реинтеграције повратника.

Програм помоћи Владе Републике Хрватске за подршку повратку Хрвата из Републике Хрватске у БиХ

Реализација је у току, до сада је обновљено 95 стамбених јединица, а у току је санација/изградња још додатних 30 објеката. Предвиђена је обнова још око 41 стамбене јединице наредне године.

Извођење пројекта је у вези са реализацијом препорука из Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС у погледу реконструкције стамбених јединица избјеглица, расељених особа и повратника.

2. Довршетак процеса поврата имовине и станарских права избјеглица, расељених лица и повратника

Што се тиче судских поступака у вези са повратом имовине и станарских права, Суд БиХ је 26. 10. 2016. године информисао Министарство да је запримљено укупно 246 тужби против Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица БиХ. Према достављеним информацијама Суда БиХ, сви предмети су завршени тако што су тужбе одбијене, односно одбачене или у мањем броју уважене.

Према подацима из базе података Суда БиХ, још је само један предмет по захтјеву за преиспитивање судске одлуке Управног вијећа Суда БиХ. Приликом рјешавања ових предмета, Суд БиХ је примјењивао одлуку Европског суда за људска права, која је донесена у предмету Тихомир Алексић против БиХ, апелација број 38233/05.

3. Електрификација повратничких насеља и појединачних стамбених јединица повратника

У периоду од 2009. до 2016. године за пројекте електрификације стамбених јединица расељених лица и повратника уложено је 14.899.122 КМ за 79 општина у БиХ за око 2.200 корисника/стамбених јединица.

У 2015. години су из средстава за 2012. и 2013. годину, Одлуком Комисије за избјеглице и расељена лица БиХ, изабрани приоритетни пројектни локалитети за пројекте електрификације стамбених јединица и расељених лица у укупном износу од 1.400.000,00 КМ (20 пројектних општина, 47 пројектних локација, на основу спроведеног позива општинама, када је евидентирано више од 1.800 обновљених стамбених јединица које је неопходно прикључити на електромрежу). Према пројектним приједлозима општина, реализацијом поменуте одлуке на електромрежу ће бити прикључено 260 обновљених стамбених јединица повратника и расељених лица. Пројекат електрификације је завршен у једној пројектној општини, омогућено је прикључење на обновљену електромрежу за укупно двије стамбене јединице повратника, а у осталим општинама у току је извођење уговорених радова, потписивање уговора и спровођење тендерских процедура.

У 2016. години (септембар – октобар) Министарство је расписало јавни позив општинама/градовима у БиХ за достављање пројектних приједлога у сврху електрификације стамбених јединица повратника и расељених лица, на који се пријавило укупно 46 општина/градова. Предвиђена средства су из 2015. године и износе 675.000 КМ. У току су активности одабира приоритетних пројеката.

Министарство је током 2016. године покренуло активности за потписивање Меморандума о разумијевању и сарадњи у електрификацији објеката/локација повратка са надлежним електродистрибуцијама у БиХ и ресорним ентитеским министарствима, јер је Меморандум из 2008. године престао да важи. Наведеним документом дефинише се наставак сарадње, као и допринос и одговорности надлежних електродистрибутивних предузећа у реализацији заједничких пројеката електрификације повратничких локација. Меморандум је потписан у септембру 2016. године.

4. Реконструкција инфраструктуре у мјестима од интереса за повратак избјеглица, расељених лица и повратника

Стратешким препорукама затражено је приоритетно осигурање средстава за санацију комуналне и социјалне инфраструктуре за потребе особа које су се већ вратиле у своје обновљене стамбене јединице. Требало је успоставити базу података о стању инфраструктуре на подручју БиХ за потребе потенцијалних корисника помоћи – повратника, донијети критеријуме за одабир приоритетних локалитета повратка (посебно притом имати у виду сиромашније општине) у којима је потребно санирати инфраструктурне објекте, на основу којих би се на транспарентан начин, путем јавних конкурса, вршио одабир и реализовали пројекти. Затражено је да Министарство, у складу са својом координирајућом улогом,

обједињује све захтјеве и информације значајне за обнову путне, водовodne и канализационе мреже, као и потребе за обновом објеката социјалне инфраструктуре и др.

Министарство је у извјештајном периоду водило активности за утврђивање потреба у обнови комуналне и социјалне инфраструктуре за потребе повратника и расељених лица, као и за унапређење процеса додјеле помоћи путем јавних позива овим категоријама корисника у БиХ.

У међувремену је Комисија за избјеглице и расељена лица БиХ, у периоду 2009-2016. године, за обнову комуналне и социјалне инфраструктуре из средстава Фонда за повратак БиХ укупно одобрила 28,5 милиона КМ у 113 општина у БиХ.

Из буџета Федералног министарства расељених лица и избјеглица за помоћ кроз пројекте одрживости расељених лица и повратника у 2015. година уложено је 17.364.300 КМ, док је из буџета Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске за помоћ кроз пројекте одрживости расељених лица и повратника у 2015. години уложено око 1.644.750 КМ.

У току 2016. године реализован је 351 пројекат помоћи у обнови комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници.

Саставни дио овог извјештаја је Табела бр. 2 - Улагања по општинама, пројекти електрификације, комуналне и социјалне инфраструктуре.

5. Здравствена заштита расељених лица и повратника

Идентификовани проблеми из области здравствене заштите у Ревидирној стратегији БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а су: висока стопа здравствено неосигураних лица у БиХ, повратника и расељених лица; неуједначени прописи из области здравствене заштите; страх од губитка стечених права у мјестима расељења; тешкоће у примјени Споразума о начину и поступку коришћења здравствене заштите осигураних лица на територији БиХ, ван подручја ентитета односно Брчко Дистрикта БиХ коме осигурана лица припадају; трајање статуса повратника; обавезно здравствено осигурање за дјецу без обзира на статус родитеља; остваривање здравствене заштите неосигураних особа старијих од 65 година; рокови за пријављивање на завод за запошљавање путем којег се остварује здравствена заштита; недовољна информисаност повратничке и расељеничке популације о начину остваривања здравствене заштите.

Препоруке и приједлози мјера за унапређење стања из области здравствене заштите у Ревидираној стратегији БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а су: покретање иницијативе Министарства цивилних послова БиХ за измјене и допуне Споразума о начину и поступку коришћења здравствене заштите осигураних лица на територији БиХ, ван подручја ентитета, односно Брчко Дистрикта БиХ коме осигурана лица припадају”, а у вези са приступом здравственој заштити расељених лица и повратника; уједначавање трајања повратничког статуса; обезбјеђивање рјешења којима ће дјеца имати статус осигураног лица без обзира на статус њихових родитеља; обезбјеђивање здравствене заштите дјечи током основног, средњег и редовног студирања; обезбјеђивање здравствене заштите особама старијим од 65 година; живота; пријаве на заводе за запошљавање без рокова, што је основа за здравствено осигурање незапослених особа; омогућавање расељеним лицима/повратницима да се несметано укључе у систем здравственог осигурања након престанка статуса.

Реализација препорука и мјера за унапређење стања из области здравствене заштите идентификованих у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а у надлежности је Републике Српске, десет кантона у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикта БиХ. С циљем приказа стања у овој области током 2016. године, затражене су релевантне информације од надлежних власти у области здравствене заштите оба ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Министарство за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске је навело да је у складу са Законом о здравственом осигурању Републике Српске прописано да је осигураник избјегло и расељено лице и повратник, ако није осигурано по другом основу. Законом о пореском поступку и Законом о доприносима Републике Српске одређено је да је Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске обвезник подношења пријаве и уплате доприноса за наведени основ осигурања. Законом није прописан основ осигурања који би био везан за старосну доб лица. Постоји основ за обухватање свих лица из поменуте категорије без обзира на њихову старосну доб, чиме се омогућава и право на здравствену заштиту. Стицањем својства осигураног лица, избјеглице, расељена лица и повратници имају иста права као и остали осигураници Фонда здравственог осигурања Републике Српске. Фонд здравственог осигурања Републике Српске утврђује својство осигураног лица на основу поднесене пријаве законског обвезника у Јединствени систем који води Пореска управа Републике Српске, док утврђивање статуса избјеглице и расељеног лица и повратника није у надлежности Фонда здравственог осигурања.

Влада Федерације БиХ је повратницима у Републику Српску омогућила здравствену заштиту примјеном Одлуке о остваривању права из болничке здравствене заштите повратника из Федерације БиХ у Републику Српску у здравственим установама у Федерацији БиХ, ова одлука је ревидирана и побољшана на основу претходних искустава. Међутим, ово рјешење је привременог карактера. Предуслов за унапређење здравствене заштите при реинтегрисању повратника јесте усаглашавање прописа, односно доношење системских законских рјешења за расељена лица, да имају статус осигураног лица и након што изгубе тај статус, односно врате се у претходно мјесто пребивалишта.

Одјељење за здравство и остале услуге Владе Брчко Дистрикта БиХ наводи да се, у складу са Законом о здравственом осигурању у Брчко Дистрикту БиХ, особа може здравствено осигурати, али је претходно потребно да испуњава основни услов, а то је да има пребивалиште у Брчко Дистрикту БиХ.

Током 2016. године нису постигнути значајнији помаци у реализацији Ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а, односно препорука за унапређење стања у области здравствене заштите повратника. У вези с тим, Координациони тим за праћење остваривања права из Анекса VII ДМС-а, који дјелује на министарском нивоу, закључио је да се прва активност Координационог тима усмјери на остваривање права на здравствену и социјалну заштиту избјеглица из БиХ, расељених лица у БиХ и повратника.

Споразум о начину и поступку коришћења здравствене заштите осигураних лица на територији БиХ, ван подручја ентитета, односно Брчко Дистрикта БиХ, а којим би се боље регулисала област здравствене заштите и здравственог осигурања посебно угрожених група становништва као што су избјеглице и расељена лица није измијењен и допуњен. Полазећи од претпоставке да би право на здравствено осигурање требало бити једнако за све грађане БиХ, Споразумом би требало дефинисати минималне стандарде и листу основних здравствених услуга које се могу преносити између различитих система здравственог осигурања, те у оквиру здравствене заштите дефинисати преносива права унутар 12 фондова здравствене заштите у БиХ.

Министарство цивилних послова БиХ је покренуло иницијативу за измјене и допуне овог споразума.

6. Социјална и пензијско-инвалидска заштита расељених лица и повратника

Идентификовани проблеми из области социјалне заштите и пензијско-инвалидске заштите у Ревидираној стратегији БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а су: неуједначеност међуентитетских прописа у БиХ; онемогућавање остваривања права на социјалну заштиту по истом основу и у истим износима за све грађане БиХ са рефлексијом на расељена лица и повратнике; непостојање законског оквира којим се дефинише минимум социјалне заштите за сваког грађанина БиХ; неуједначен однос према повратницима у смислу остваривања права из социјалне заштите; недостатак финансијских средстава за социјална давања; спорост у рјешавању захтјева за права из социјалне заштите у мјестима повратка; дужина пребивалишта у мјестима повратка која је услов за социјална примања; растуће сиромаштво у популацији расељених лица и повратника и све већа социјална искљученост; потреба за измјенама и допунама Споразума о међусобним правима и обавезама у спровођењу пензијског и инвалидског осигурања на јединственом правном и економском подручју БиХ, а како би се избјегла дискриминација у висини износа пензија.

Препоруке и приједлози мјера за унапређење стања у области социјалне и пензијско-инвалидске заштите у Ревидираној стратегији БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а су: покретање иницијативе за законско утврђивање минимума социјалне заштите и социјалне помоћи за угрожене групе у стању социјалне потребе; усклађивање закона на нивоу ентитета и Брчко Дистрикта БиХ из области социјалне заштите; измјене и допуне Споразума о међусобним правима и обавезама у спровођењу пензијског и инвалидског осигурања на јединственом правном и економском подручју БиХ; успостављање механизма евиденције повратника; омогућавање задржавања претходно остварених права до хармонизације прописа из социјалне заштите; поједностављење процедуре додјеле једнократне новчане помоћи и повећање издвајања за пројекте одрживог повратка на свим нивоима који би циљано садржавали ставку за социјалне потребе повратника.

Реализација препорука и мјера за унапређење стања из области социјалне и пензијско-инвалидске заштите идентификованих у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а у надлежности је ентитета Република Српска, десет кантона у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикта БиХ. С циљем приказа стања у овој области током 2016. године, релевантне информације затражене су од поменутих надлежних институција, с тим да су их доставили Федерално министарство за рад и социјалну политику као и Одјељење за здравство Владе Брчко Дистрикта БиХ.

Према извјештају Одјељења за здравство Владе Брчко Дистрикта БиХ, социјална заштита се веже за статус „грађанина Дистрикта“. Средства за реализацију права из области социјалне заштите су довољна, нема кашњења у исплати новчаних назнака уплаћених живаоцима права из области социјалне заштите, нити спорости у рјешавању захтјева за утврђивање права. Дужина пребивалишта у Брчко Дистрикту БиХ није елиминаторни фактор.

У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а за 2015. годину и у овој области нису постигнути значајнији помаци.

Још увијек нису утврђени финансијски минимуми и максимуми у остваривању права прописаним ентитетским и кантоналним законима у области социјалне заштите, има кашњења у исплати социјалних давања, присутно је и даље непоштовање права из социјалне заштите која су прописана ентитетским законима и различит третман грађана у ентитетима.

До данас није покренута иницијатива о једнаким стандардима за пренос права између ентитета и кантона као ни иницијатива за усклађивање закона на нивоу ентитета, кантона и Брчко Дистрикта БиХ.

Не постоје званичне евиденције о особама које су преживјеле ратне трауме што је препрека остваривању права из ове области (жене жртве рата и бивши логораша).

И даље је присутан негативан тренд у погледу приступа правима из социјалне заштите најугроженијих категорија због финансијских проблема, посебно у погледу приступа једнократним помоћима, проширеним правима и социјалним услугама које су финансијски захтјевне.

Помак у односу на претходно извјештавање је да је Влада Федерације БиХ покренула усвајање новог закона о пензијском и инвалидском осигурању.

7. Остваривање права на образовање расељених лица и повратника

Идентификовани проблеми из области образовања у Ревидираној стратегији БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а су: недостатак воље у локалним заједницама да се штите, поштују и остварују људска права повратника; недовршен процес усклађивања државних и ентитетских, односно кантоналних закона и подзаконских аката из области образовања; проблем у називима школа, школским симболима и школским манифестацијама; политизација образовања која је и даље присутна; наставни планови и програми подијељени и дефинисани на националним основама; уџбеници из националне групе предмета, различита пракса у изучавању националне групе предмета; присуство дискриминације и сегрегације ученика; пракса превоза ученика у једнонационалне школе изван њиховог уписног подручја; сложене и неуједначене процедуре признавања страних школских докумената; економске тешкоће које утичу на доступност образовања за дјецу повратника и расељених лица.

Препоруке и приједлози мјера за унапређење стања из области образовања у Ревидираној стратегији БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а су: досљедна примјена Привременог споразума о задовољавању посебних потреба и права повратника, како би се заштитила дјеца повратника и како област образовања не би била кочница повратка расељених и избјеглих лица и њихове дјеце; наставак рада Одбора за координацију Привременог споразума на успостављању хармонизованог и редовног механизма контроле у образовном систему; досљедна примјена Оквирног закона о основном и средњем образовању; преиспитивање и утврђивање нових критеријума о називима школа, школских симбола и школских манифестација; осмишљавање и израда оквирних циљева и заједничких стандарда за наставне планове и програме; промовисање и развијање толеранције у свим школама с циљем прихватања и разумијевања „другачијег и различитог“; успостављање лакшег приступа образовању за социјално угрожена лица и лица у економски неповољном положају.

Реализација препорука и мјера за унапређење стања из области образовања, идентификованих у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а у надлежности је ентитета Република Српска, десет кантона у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикта БиХ. С циљем приказа стања у овој области током 2016. године, релевантне информације затражене су од поменутих надлежних образовних власти, с тим да су их доставили: Министарство просвјете и културе Републике Српске, те министарства образовања Унско-санског, Тузланског, Зеничко-добојског, Херцеговачко-неретванског кантона и Кантона Сарајево.

Према тврдњи **Министарства просвјете и културе Републике Српске**, закони Републике Српске у области образовања усклађени су са оквирним законима и међународним документима у области образовања и људских права, и ниједан закон не садржи дискриминирајуће одредбе. У 2016. години настављена је пракса дјеловања подручних школа за разредну наставу у удаљеним и изолованим мјестима за дјецу повратника, примјена Критеријума о називима школа, школским симболима и школским манифестацијама, изучавање националне групе предмета, обезбјеђивање бесплатних уџбеника за све ученике првог и другог разреда основне школе, обезбјеђивање бесплатног превоза за све ученике основних школа у Републици Српској којима је школа удаљена од мјеста становања четири или више километара, с тим да и даље нема праксе превоза ученика у једнонационалне школе изван њиховог уписног подручја. Како тврде из надлежног министарства, у школама Републике Српске нема сегрегације. Уџбеници из националних предмета у Републици Српској не подстичу сегрегацију, међутим тренутно се воде активности на побољшању уџбеника, али не на начин како је наведено у Ревидираној стратегији. У Републици Српској питање признавања страних школских докумената успјешно је ријешено законима и подзаконским актима.

Министарство образовања, науке, културе и спорта Унско-санског кантона прати спровођење свих закона, за које се тврди да су усклађени са оквирним законима на нивоу БиХ, и подзаконских аката за чије је спровођење надлежно, те се редовно у контактима са васпитно-образовним установама наглашава значај извршавања свих прописа, а посебно оних који се односе на права дјеце и забрану сегрегације и дискриминације. Такође, континуирано, у партнерству с организацијама невладиног сектора, организују се програми обука менаџмента школа и наставника у вези са поштовањем и промоцијом дјечијих права и забраном сваког облика дискриминације. У буџету Унско-санског кантона издвајају се средства за подстицање побољшања процеса образовања за сву дјецу, укључујући: средства за превоз свих ученика основних школа који до школе путују више од пет километара, средства за здравствено осигурање свих ученика и редовних студената који немају здравствено осигурање по некој другој основи и грант појединцима ученицима и студентима из којег се финансирају потребе ученика и студената из социјално угрожених група, независно од њихове националне или било које друге припадности и статуса. Школе на простору Унског-санског кантона путем различитих пројеката са владиним и невладиним сектором обезбјеђују додатну подршку за дјецу којој је таква врста подршке потребна, укључујући и дјецу повратнике (набавка школског прибора, ужина, одласци на излете и екскурзије и сл.). Привремени споразум о задовољавању посебних потреба и права повратника примјењује се на подручју Унско-санског кантона, а на основу Правилника о критеријумима о школским називима и симболима и организацији школских манифестација измијењени су називи свих васпитно-образовних установа за које је утврђено да нису у складу са критеријумима. Привремени споразум примјењује се и у дијелу који се односи на изучавање националне групе предмета, у свим школама у којима су родитељи исказали интерес и доставили захтјеве школама за изучавање националне групе предмета, посебно у општинама Босански Петровац и Босанска Крупа. Право на похађање вјеронауке такође се остварује, на основу исказаног интереса ученика.

На подручју **Тузланског кантона** донесени су Закон о основном оваспитању и образовању и Закон о средњем образовању и васпитању који су, према тврдњи ресорног министарства, у потпуности усклађени са Оквирним законом о основном и средњем образовању у БиХ. Повратничка популација у Тузланском кантону укључена је у редован образовни процес и образује се под једнаким условима као и домицилна популација. Називи школа и школски симболи немају обиљежја везана за посљедњи рат, тачније највећи дио школа носи називе по мјесту у којем се налази, а један мањи број школа носи називе босанскохерцеговачких књижевника (Меша Селимовић, Хасан Кикић, Иван Горан Ковачић, итд.). Према тврдњи

Министарства образовања, науке, културе и спорта, на подручју Тузланског кантона, нема сегрегације ученика по било којем основу, те није евидентирано присуство дискриминације ученика. Такође, на овом подручју обезбијеђен је превоз ученика који станују даље од четири километра и нема случајева превоза ученика у једнонационалне школе изван њиховог уписног подручја. Осим наведеног, надлежно министарство образовања обезбјеђује бесплатне уџбенике за ученике из социјално угрожених породица. Што се тиче признавања страних школских докумената у Тузланском кантону, процедуре за признавање су једноставне, а ученици основних и средњих школа који се укључују у редован образовни процес не сnose никакве трошкове признавања докумената.

На основу законске регулативе усвојене за све нивое образовања на подручју **Зеничко-добојског кантона,** као допринос заштити и остваривању људских права – права на образовање - донесено је низ подзаконских аката, а један од њих је Правилник о прихватљивим школским симболима, називима и обиљежјима који се у потпуности примјењује. Донесени су адекватни наставни планови и програми на босанском, хрватском и српском језику, а који су засновани на Заједничком језгру и свим правним претпоставкама о пуној једнакоправности на наставу на матерњем језику за све конститутивне народе – грађане Кантона. **Министарство за образовање, науку, културу и спорт Зеничко-добојског кантона,** у сарадњи са Федералним министарством образовања и науке и Федералним министарством расељених лица и избјеглица, и у текућој школској 2016/2017. години изводи инструктивну наставу за дјецу ученике из повратничке популације у насељу Врбањци – Котор Варош јер, како тврде, надлежно министарство Републике Српске поново није дало могућност за обавезно и бесплатно образовање ученика већинске повратничке популације на матерњем језику.

Правне препреке да се поштују, штите и остварују људска права повратника, нарочито њихова економска и социјална права, у великој мјери су отклоњене у **Кантону Сарајево,** сматрају у Просвјетно-педагошком заводу **Министарства за образовање, науку и младе.** У законе Кантона Сарајево о основном и средњем образовању, према тврдњи поменутог завода, уграђене су одредбе Оквирног закона о основном и средњем образовању у БиХ. Сви повратници у Кантон Сарајево укључују се у редовно образовање на свим нивоима, с обзиром да образовне власти до највеће могуће мјере примјењују потписани споразуми из области остваривања права на образовање. Национална група предмета у Кантону Сарајево изучава се у складу са важећим законима, односно свим ученицима је омогућено системско изучавање националне групе предмета уколико је за то исказан интерес ученика и родитеља. Примјер је и назив наставног предмета Босански/Хрватски/Српски језик и књижевност. У уџбеницима из националне групе предмета не подстиче се сегрегација. Ученици имају право и могућност да изучавају културу сва три народа и националних мањина, без тенденције да се истиче било чија угроженост у односу на остале. Непознати су случајеви дискриминације и сегрегације по било којем основу у Кантону Сарајево, у којем нема једнонационалних школа. С циљем побољшања процеса образовања за сву дјецу на подручју Кантона Сарајево обезбијеђен је бесплатан превоз ученицима који до школе путују више од два километра, обезбјеђују се бесплатни уџбеници за дјецу у стању социјалне потребе, док општине на својим подручјима континуирано изналазе могућности за пружање помоћи ученицима из угрожених категорија.

Према мишљењу **Министарства образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона,** осим проблема идентификованих у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а, потребно је интензивирати приступ рјешавању и реализацији препорука за унапређење стања у области образовања, рада и запошљавања повратника. Такође је потребно обратити посебну пажњу на сљедеће приоритете:

- Поштујући одребе Устава БиХ, потребно је омогућити ученицима повратницима на територији цијеле БиХ да педагошка евиденција (увјерења, свједочанства, ђачке књижице и друго) буде написана и усаглашена на језицима конститутивних народа којима припадају (босански језик, хрватски језик и српски језик).
- Наставне планове и програме потребно је дефинисати на основу Заједничког језгра и исхода учења. На простору Херцеговачко-неретванског кантона тренутно се изводи пројекат у вези са примјеном иновативних метода наставе кроз Заједничко језгро наставних планова и програма за босански, хрватски и српски језик, дефинисано на исходима учења. Након серије обука током 2016. године, иницијална група од 99 професионалаца биће оспособљена за даљу дисеминацију стечених знања и вјештина на више од 750 колега/колегиница у установама у којима раде. Предвиђа се да ће више од 6.400 дјеце предшколског и основношколског узраста имати користи од пројектне интервенције у смислу унапређења квалитета васпитно-образовног процеса.
- С циљем пружања помоћи повратницима у погледу доступности информација о процедурама пријаве на биро за запошљавање како би остварили права на здравствено осигурање и друге бенефиције, потребно је формирати мобилне тимове у оквиру завода за запошљавање.

Сходно наведеном, изузев у подручјима гдје су покренуте активности на развоју наставних планова и програма на основу Заједничког језгра и исхода учења, може се констатовати да током 2016. године нису постигнути значајнији помаци у реализацији Ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а, односно препорука за унапређење стања у области образовања повратника.

Примјеном Заједничког језгра наставних планова и програма дефинисаног на исходима учења требало би урадити ревизију и унаприједити постојеће наставне планове и програме, а њиховим реализовањем допринијети елиминисању свих облика дискриминације и сегрегације у школама у БиХ.

8. Право на рад и запошљавање расељених лица и повратника

Идентификовани проблеми из области рада и запошљавања у Ревидираној стратегији БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а били су: спори опоравак привреде; недовршен процес транзиције; присуство дискриминације; ускраћеност приступу тржишту рада за повратничку популацију; недостатак програма квалификације, преквалификације, доквалификације радно способне снаге из повратничке популације и лоше економско стање.

Препоруке и приједлози мјера за унапређење стања из области рада и запошљавања у Ревидираној стратегији БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а су: поштовање Одлуке Уставног суда о конститутивности народа БиХ запошљавањем повратника у органима власти, институцијама, управама и јавним предузећима у којима је држава већински власник с циљем постизања принципа у складу са пописом домаћинстава из 1991. године; доношење и примјена неопходних прописа о спровођењу како би се испоштовале и осигурале уставне и законске одредбе о приступу праву на запошљавање без дискриминације; увођење мјера запошљавања; обезбјеђивање подстицаја привредницима који запошљавају повратнике и расељена лица; обезбјеђивање преквалификације, доквалификације и samozapošljavanja; обезбјеђивање средстава надлежним заводима за суфинансирање плата или доприноса у одређеном периоду за расељена лица и повратнике; обезбјеђивање донаторских средстава за финансирање пројеката микрокредитирања, бесповратне помоћи за започињање радних дјелатности као и процјене стручног оспособљавања и преквалификације; обезбјеђивање мјера за побољшање стања у домену остваривања права на рад и запошљавање повратника и расељених лица.

Реализација препорука и мјера за унапређење стања из области рада и запошљавања утврђених у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а у надлежности је ентитета Република Српска, десет кантона у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикта БиХ. С циљем приказа стања у овој области током 2016. године, од поменутих надлежних институција затражене су релевантне информације, с тим да су их доставили Агенција за рад и запошљавање БиХ и Министарство борачко-инвалидске заштите РС-а.

У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а за 2016. годину, и у овој области нису постигнути значајнији помаци.

Потребно је досљедно спроводити Одлуку Уставног суда о конститутивности народа БиХ запошљавањем повратника у органима власти, институцијама, управама и јавним предузећима у којима је држава већински власник с циљем постизања принципа у складу са пописом домаћинства из 1991. године.

Законским прописима којима су регулисани начини запошљавања државних службеника на државном и ентитетском нивоу наводи се да је један од циљева запошљавања етничка заступљеност на основу посљедњег пописа становништва на државном нивоу, пописа из 1991. године у Федерацији БиХ, посљедњег пописа становништва у Републици Српској и структуре становништва у Брчко Дистрикту БиХ.

У БиХ је евидентна висока стопа незапослености и не постоји механизам на нивоу БиХ који би одговорио задовољењу потреба радно способног становништва у БиХ, а тиме и повратника и расељених лица. Евидентан је велики број радних миграција, и то посебно из повратничке популације у земље Европске уније ради остваривања права на рад и егзистенцију, а према подацима којима располаже невладин сектор.

Није осигуран једнак приступ тржишту рада у БиХ за повратнике, расељена лица и избјеглице.

9. Безбједност расељених лица и повратника и деминирање подручја повратка

Реализација препорука и мјера за унапређење стања из области безбједности и деминирања идентификованих у Ревидираној стратегији за спровођење Анекса VII ДМС-а у надлежности је Министарства безбједности БиХ, Министарства цивилних послова БиХ, ентитета Република Српска, десет кантона у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикта БиХ. С циљем приказа стања у овој области током 2016. године, релевантне информације користили смо из извјештаја Мисије ОЕБС-а у БиХ.

У овој области, а према подацима са терена, уочено је да кривична дјела на штету „мањинских“ повратника не бивају процесуирана сходно одредбама кривичних закона (као изазивање вјерске и националне мржње, односно спречавање повратка), не истражују се и не обрађују са аспекта њихове стварне пријетње. Оваква дјела се означавају као „изоловани инциденти“, иако њихова стварна позадина може бити усмјерена на спречавање повратка, па би се, с обзиром на намјеру, морала третирати приоритетно. Још увијек није урађена анализа и база података о броју и начину извршења ових кривичних дјела (која се често означавају као прекршаји), па се не може говорити о систематичном и координираном приступу у борби против ове врсте дјела.

Недостаје систематичности у приступу у борби против кривичних дјела изазивања вјерске и националне мржње, дјела против опште и личне безбједности и безбједности имовине.

Неадекватна је мултиетничка заступљеност запослених у полицијским струкурама на територији цијеле БиХ, што утиче на безбједност повратника.

Повратници не пријављују дјела усмјерена на општу и личну безбједност и безбједност имовине. Уочено је да пријављена дјела не буду брзо процесуирана. Починиоци не буду приведени правди, те се оваквим дјелима даје мањи значај и третирају се као прекршаји, чиме се умањује њихов значај и опасност за повратнике.

Према подацима које је прикупила Мисија ОЕБС-а у БиХ, у оквиру програма праћења рада надлежних органа од 1. јануара до 31. октобра 2016. године полицији су пријављена 132 потенцијална инцидента мотивисана предрасудама. И у 2016. години је настављен тренд уочен претходних година да су најчешће жртве ових инцидента у БиХ припадници три највеће етничке групе (конститутивни народи) у БиХ у подручјима гдје они представљају бројчану мањину или њихова имовина и објекти који су повезани са овим групама. Подаци указују да се предрасуда у 92% случаја манифестовала кроз етничку, односно вјерску припадност оштећеног.

Према подацима Центра за уклањање мина у БиХ, тренутна величина мински сумњиве површине у БиХ износи 1.145 км² или 2, 3% у односу на укупну површину БиХ.

Од укупног броја угрожених заједница, 1.369 заједница је контаминирано минама, док је 60 заједница контаминирано касетном муницијом (од чега 31 заједница има комбиновану контаминираност минама и касетном муницијом).

У бази података Центра за уклањање мина у БиХ (БХМАК) тренутно је регистровано 19.205 записника минских поља, што представља око 60% од њиховог укупног броја.

10. Право на накнаду штете расељеним лицима, избјеглицама и повратницима

Након усвајања Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а током 2010. године па до данас Министарству се обратило око 6.300 подносилаца са захтјевима за накнаду штете за имовину.

У складу са програмским задатком, Министарство је имало обавезу да до краја 2016. године изради измјене или допуне Закона о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима у БиХ.

До данас, у пракси, одређени облик углавном натуралне компензације/реституције као накнаде штете осигуран је кроз реконструкцију пријератне имовине избјеглица и расељених лица. Овој области у наредном периоду треба посветити посебну пажњу с циљем потпуног рјешавања избјегличког/расељеничког питања.

На основу члана 13. Закона о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима у БиХ, избјеглице из БиХ и расељена лица у БиХ имају право на поврат имовине која им је одузета током непријатељстава од 30. априла 1991. године као и на накнаду за било коју имовину која им се не може вратити. Надокнаду за имовину могу слободно израженом вољом тражити избјеглице и расељена лица од надлежних органа ентитета.

III. ФИНАНСИРАЊЕ ПРАВА ИЗ АНЕКСА VII ДМС-а

Укупни трошкови реализовања Ревидиране стратегије за спровођење Анекса VII ДМС-а, само за потребе обнове стамбених јединица повратника и основне - пратеће инфраструктуре, у

Оквирном програму повратка избјеглица и расељених лица за период 2009-2014. године процијењени су на 1.210.551.000 КМ.

С циљем реализовања стратешких циљева из Ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса VII ДМС-а, од процијењеног износа од 1.21 милијарди КМ за потребе обнове стамбеног фонда и пратеће инфраструктуре, од 2009. године до 2015. године укупно су обезбијеђена средства у износу од око 777 милиона КМ из кредитних и донаторских средстава, средстава удружених у Фонд за повратак БиХ и буџетских средстава ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Према подацима Фонда за повратак БиХ, надлежних ентитетских министарстава и Брчко Дистрикта БиХ, за обнову и реконструкцију стамбених јединица и пројекте одрживости у току 2015. и 2016. године уговорено је укупно 61.546.421 КМ, како слиједи:

Буџет	2015. година (КМ)	Обнова и реконструкциј а стамбених јединица	Пројекти одрживости	2016. година (КМ)
Удружена средства у Фонд за повратак БиХ	2.250.000	0	2.250.000	2.125.000
Федерација БиХ	22.964.300	5.600.000	17.364.300	23.000.000
Република Српска	4.844.148	3.199.398	1.644.750	4.425.000
Брчко Дистрикт БиХ	965.441	824.001	141.440	972.532
Укупно	31.023.889	9.623.399	21.400.490	30.522.532

Удружена средства на нивоу БиХ за период 2015-2016. година

Споразумима о удруживању у Фонд за повратак БиХ за финансирање права из Анекса VII ДМС-а за период 2015-2016. година удружено је 4.375.000 КМ, од чега је уплаћено 2.250.000 КМ и уговорено 2.125.000 КМ. (Средства удружена од Министарства, Федералног министарства за избјеглице и расељена лица БиХ, Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске и Владе Брчко Дистрикта БиХ).

Кад су у питању пројекти који се финансирају из удружених средстава, према подацима Фонда за повратак БиХ, од 134.569.658 КМ распоређених на пројекте у периоду 2008-2015. година, за плаћање уговорених обавеза утрошено је 129.403.931 КМ, од чега је у периоду од **01. 01. до 31. 12. 2016. године утрошено 1.043.021 КМ.** (Информација Фонда за повратак БиХ о планираним и утрошеним средствима за реализацију пројеката обнове и повратка број 02-50-2-527-3/16 од 19. 01. 2017. и Информација Фонда за повратак БиХ о стању средстава на подручјима Фонда за повратак БиХ на дан 31. 12. 2016. године, број 02-50-2-527-4/16 од 28. 04. 2017. године - у прилогу).

Буџетска средства Федерације БиХ за 2016. годину

За 2016. годину из буџета Федерације БиХ издвојено је **23.000.000 КМ**, које су распоређене за сљедеће трансфере:

- За расељена лица и повратнике – 16.500.000 КМ
- За развој одрживости повратка у РС-у – 3.000.000 КМ
- За заједничке међуентитетске и општинске пројекте са невладиним организацијама 2.000.000 КМ
- Подршка реализацији одрживом повратку избјеглица и прогнаних лица са подручја регије Сребреница – 1.500.000 КМ

У Анексу Буџета Федерације за 2016. годину за пројекте који се финансирају из буџета ФБиХ одобрено је 141.700 КМ за реализацију Пројекта ЦЕБ II - Затварање колективних центара и алтернативних смјештаја пружањем јавних стамбених рјешења.

Буџетска средства Републике Српске за 2016. годину

У 2016. години, из Буџета Републике Српске за потребе спровођења Анекса VII ДМС-а издвојено је укупно **7.918.000 КМ** за сљедеће намјене:

- Намјенска издвајања за рјешавање проблема избјеглица и расељених лица – 1.800.000 КМ
- Намјенска издвајања за рјешавање проблема интерно расељених лица – 628.000 КМ
- Намјенска издвајања за финансирање повратка у Републику Српску – 3.700.000 КМ
- Намјенска издвајања за финансирање повратка у Федерацију БиХ – 1.580.000 КМ
- Намјенска издвајања за здравствено осигурање избјеглица, расељених лица и повратника – 150.000 КМ
- Текући грантови организацијама и удружењима – 60.000 КМ

Буџетска средства Владе Брчко Дистрикта БиХ за 2016. годину

У 2016. години из Буџета Брчко Дистрикта БиХ за потребе спровођења Анекса VII ДМС-а издвојено је укупно **997.532 КМ** кроз програме обнове стамбених јединица у сврху повратка и стамбеног збрињавања расељених лица која се желе интегрисати на нивоу локалне заједнице Владе Брчко Дистрикта БиХ за сљедеће намјене:

- Програм обнове индивидуалних стамбених објеката расељених лица и повратника на подручју Брчко Дистрикта БиХ – средства у износу од 575.181 КМ
- Програм за стамбено збрињавање НСП-а, накнада за уништене станове – средства у износу од 233.050 КМ
- Програм за стамбено збрињавање расељених лица која се желе интегрисати на нивоу локалне заједнице - средства у износу од 149.369 КМ
- Пројекат прикључења на електромрежу и водовод за стамбене објекте који су прошли програм обнове индивидуалних стамбених објеката – средства у износу од 593,25 КМ
- Удружена средства у 2016. години 25.000 КМ

PROJEKTI po godinama

Radika
Između
planiranog i
realiz. broja
st. jedinica

Projektat Viade RH, OPEC, CEB 2, SDF, DP-SZ

Ukupno
planirano u
narednom
periodu

Ukupno
obnovljeno
planirano st.
jed.

Br	Opštine	Projektat Viade RH 2016	OPEC - st. jedinica 2016	CEB 2 2016	SDF 2016	DP-SZ 2016	Interventna servisna 2016	Strednja MRL RS 2016	Strednja FMROI 2016	Strednja Distrikt Distrikt 2016	Ukupno obnovljeno st. jedinica	Projektat Viade RH 2017	OPEC	CEB 2	SDF	DP-SZ	Strednja MRL RS	Strednja FMROI	Strednja Distrikt	Ukupno planirano u narednom periodu	Ukupno obnovljeno planirano st. jed.
31	Dvār	482	366						3		3			47	20	30				87	100
32	Foča	875	896			15			26		67			20	45	12				80	143
33	Foča- Ustikolina	343	251	22		6			3		8			15	20	9				45	54
34	Fojnica	52	28								0				10					0	0
35	Gočac	69	-73						2		2				27	47				10	12
36	Glamoč	573	456						4		4			324	13	20				81	86
37	Goražde	750	663			12			5		17				13	20				357	374
38	Gornji Vahur - Vukoplj	334	82						2		2				13	2				19	21
39	Gradišnica	141	141								0			24						24	24
40	Gradačac	579	107								0			48	5					82	82
41	Gradiska	51	11	15		6			6		44			32		64				88	142
42	Grude	8	3								0			19	5	2				18	18
43	Hadžici	105	126								0			15						25	25
44	Han Pijesak	76	53						1		1				5					5	6
45	Iliđa	202	201								0			81	7	18				107	107
46	Ilijaš	109	273								0				12					12	12
47	Istočna Ilidža	14	0								0				7					7	7
48	Istočni Drvar	2	1								0									0	0
49	Istočno Novo Sarajevo	6	-15								0			25						0	0
50	Jablanica	37	50	6					2		8			5	0	16				20	26
51	Jajce	471	432			5			4		9									8	16
52	Jazirno	13	8								0									16	25
53	Kakanj	203	160						2		2									0	0
54	Kalinjani	104	131						4		3				5					0	2
55	Kalinovik	104	65						1		1									5	10
56	Ključ	83	66						1		1									2	3
57	Ključ	272	278						1		0			65	21					85	89
58	Konjic	305	357						1		1			15	22					36	39
59	Konjic	3	36						3		3									0	3
60	Konjic	157	363	3					1		4			13	14					25	29
61	Kostanjica	34	151						4		0				5					5	5
62	Kotor	244	151						4		4				8	38				49	53
63	Kovarski Dubica	34	43						3		3			15		9				24	27

PROJEKTI po godinama

Br	Opštine	Razlika između planiranog i realiz. broja st. jedinica	Projekat Vlade RH 2016	OPEC - stjeleđići 2016	CEB 2	SDF 2016	DPSZ 2016	Interventna sredstva 2016	Sredstva MKL RS 2016	Sredstva FMROI 2016	Sredstva Distrikta Brčko 2016	Ukupna obnovljena st. jedinica	Projekat Vlade RH, OPEC, CEB 2, SDF, DPSZ							Ukupno planirano u narednom periodu	Ukupno obnovljeno+ planirano st. jed.
													Projekat Vlade RH 2017	OPEC	CEB 2	SDF	DPSZ	Sredstva MKL RS	Sredstva FMROI		
65	Krševo	5										0	0						2	2	
66	Krupa na Uni	5										0	0						0	0	
67	Kupres FBiH	93										2	2	1					31	33	
68	Kupres RS	31										0	0						0	0	
69	Ljubuški	4										0	0						1	1	
70	Livno	245										0	0	6					17	17	
71	Lopare	149										0	0						27	30	
72	Lukavac	692										3	3						60	65	
73	Ljubinje	6										2	2						0	2	
74	Ljubuški	4										0	0						0	0	
75	Maglaj	407		10								23	23	8					52	75	
76	Milici	93										3	3	1					10	13	
77	Modriča	37		20								2	2	9					51	54	
78	Mostar	464										42	42						100	142	
79	Mirkočić Grad	126										3	3						5	8	
80	Naum	12										0	0						0	0	
81	Nevesinje	-26										3	3	3					10	13	
82	Novi Grad	111										3	3	4					26	29	
83	Novi Grad Sarajevsko	189										0	0						11	11	
84	Novi Travnik	289				13						13	13						22	35	
85	Novo Gorišće	110										5	5						0	5	
86	Novo Sarajevsko	340										6	6						8	6	
87	Ouzhek	165										2	2						49	51	
88	Olovo	242										6	6	2					21	29	
89	Orasije	10										6	6						54	54	
90	Osmaci	100										7	7	5					5	12	
91	Oštra Luka	-2										0	0						0	0	
92	Pale	48										1	1						9	10	
93	Pile-Prata	53										2	2						21	23	
94	Plitvice	134										4	4	10					12	16	
95	Petrovo	2										0	0						0	0	
96	Posušje	1										0	0						0	0	
97	Prijedor	44		26								59	59	2					111	170	
98	Priljavac	34										3	3						5	8	
99	Prozor-Rama	142										3	3						22	25	

Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"	Broj projekata														Opštine					
			1	2	3	4	5 UKUPNO Projekata MLJPI (1+2+3+4)	6	7	8	9	10 UKUPNO Projekata MLJPI (6+7+8+9)	11 Sredstva FMROI (2016. god.)	12 Sredstva MIRL RS (2016. god.)	13 Sredstva Brčko distrikt (2016. god.)	14 UKUPNO Projekata FMROI MIRL RS Brčko distrikt (11+12+13)						
133 Vogošća- Sarajevo	0			1				1													Vogošća- Sarajevo	
134 Vukosavlje	0			1				3														Vukosavlje
135 Zavidovići	0			3				4														Zavidovići
136 Zenica	0					1		1														Zenica
137 Zvornik	28			6		1		15														Zvornik
138 Žepče	0			3				3														Žepče
139 Živnice	0							0														Živnice
SVEGA:	1872	280	116	311	92	73	592	0	0	5	18	23	214	112	2							

U toku je realizacija preostalog Projekta u Stocu	U toku je realizacija preostalog Projekta u Brčkom	U toku je realizacija preostalih Projekata u Bihaću, Modriči i Čapljini	U toku je realizacija preostalih Projekata u Bijeljini, Palama, Stocu 2 i Modriči
---	--	---	---

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Fond za povratak

Фонд за повратак

Bosnia & Herzegovina
The Return Fund

BOSNA I HERCEGOVINA

Broj:02-50-2-527-3/16
Sarajevo; 19.01.2017.godine

20-01-2017

02-50-2-527-3/16

BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Konsultativna radna grupa za provođenje Revidovane strategije za provedbu Aneksa VII DMS

PREDMET: Dostava informacije o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju projekta obnove i povratka

U prilogu vam dostavljamo informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju odobrenih projekata obnove i povratka koji se finansiraju iz udruženih sredstava, kao i informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za projekte koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava.

Kad su u pitanju projekti koji se finansiraju iz udruženih sredstava, od 134.569.658,46 KM raspoređenih na projekte u periodu 2008.-2015.godina, za plaćanje ugovorenih obaveza utrošeno je 129.403.931,85 KM, od čega je u periodu 01.01.-31.12.2016.godine utrošeno 1.043.021,27 KM.

Pregled projekata odobrenih u periodu 2008.-2015.godina, koji su finansirani iz udruženih sredstava, dat je narednoj tabeli.

BR	Projekat	Raspoređena sredstva za projekat	Finansirano sredstava	Uplaćeno u postotku od 0% do 100%
1	Obnova ind.st.jedinica 2008.	21.567.339,06	21.566.155,37	15.001,63
2	Raspuštanje kolektivnih centara 2008.	4.511.813,48	4.511.813,47	
3	Kondominijum 2008	7.830.000,00	7.828.921,05	
4	Održivi povratak 2008	5.250.000,00	5.244.141,05	
5	Elektrifikacija 2008	3.870.337,11	3.865.845,52	
6	Interventna pomoć 2008	1.474.935,74	1.474.935,74	
7	Obnova ind.st.jedinica 2009.	16.945.545,00	16.944.372,60	
8	Raspuštanje kolektivnih centara 2009.	4.859.250,00	4.847.187,84	
9	Kondominijum 2009	3.842.509,65	3.768.327,76	
10	Održivi povratak 2009	8.382.327,44	8.304.993,56	
11	Elektrifikacija 2009	4.759.508,39	4.717.703,91	
12	Interventna pomoć 2009	3.051.588,98	3.051.588,98	
13	JAKEŠ 09	200.000,00	200.000,00	
14	NVO 09	290.750,00	290.000,00	
15	Obnova ind.st.jedinica 2010.	13.400.000,00	13.394.034,10	26.508,73
16	Raspuštanje kolektivnih centara 2010.	3.854.140,79	3.854.140,34	
17	Kondominijum 2010	1.505.129,49	1.473.713,15	
18	Održivi povratak 2010	13.458.662,19	13.116.300,47	
19	Elektrifikacija 2010	5.012.821,14	4.995.482,74	
20	Komplementarni projekti(PDV)	500.000,00	0,00	
21	Udruživanje sredstava sa vladinim i nevladinim organizacijama	800.000,00	800.000,00	
22	Elektrifikacija 2013	1.400.000,00	79.194,80	79.194,80
23	Održivi povratak 2013	2.828.000,00	2.672.773,03	260.184,82
24	Interventna pomoć 2013	125.000,00	59.742,99	29.000,00
25	Održivi povratak 2014	2.600.000,00	2.342.563,38	633.041,23
26	Održivi povratak 2015	1.575.000,00	0,00	
27	Elektrifikacija 2015	675.000,00	0,00	
28	UKUPNO 2008-2015.	134.869.668,06	129.003.981,85	1.041.081,27

Pored projekata koji se finansiraju iz udruženih sredstava, Fond je zadužen i za finansiranje realizaciju projekata koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava, i to sljedećih projekata:

- Projekat stambene obnove iz kreditnih sredstava OPEC fonda za međunarodni razvoj
- Projekat obnove stambenih jedinica iz sredstava Saudijskog fonda za razvoj
- Projekat zatvaranja kolektivnih centara i alternativnog smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja - CEB 2
- Državni stambeni projekat koji se finansira iz donatorskih sredstava

Pregled planiranih i utrošenih sredstava za ove projekte je dat u tabeli koja slijedi, napomenu da finansijska realizacija projekta CEB 2 još uvijek nije počela, kao i utrošena sredstva u projektu SAF predstavljaju iznos proslijeđen na plaćanje MFT-u strane Fonda za povratak.

Projekat	Planirana sredstva	Utrošena sredstva			Utrošena sredstva u periodu 01.01.2016-31.12.2016.		
		Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno	Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno
OPEC	7.000.000 USD	6.014.882,18	1.362.529,97	9.377.412,15	151.942,13	25.830,16	177.772,29
SAF	56.250.000 saudijskih rijala (oko 15.000.000 USD)	3.127.269,73	531.635,95	3.658.905,58	3.094.982,98	526.138,61	3.621.071,59
RSP	oca 101.000.000 Evra	4.659.773,10	0,00	4.659.773,10	4.089.442,85	0,00	4.089.442,85
UKUPNO		15.801.925,01	1.894.165,82	17.696.090,83	7.336.317,96	551.968,77	7.888.286,73

Napominjemo da za PDV plaćen u okviru realizacije projekata OPEC i SAF, Fond za povratak je podnosi zahtjeve za povrat PDV-a, i isti se, u skladu sa rješenjima Uprave za indirektno oporezivanje BiH, vraća na podračun Fonda.

S poštovanjem,

direktora:

dr. Nebojša Švraka

Bosna i Hercegovina**Босна и Херцеговина****Fond za povratak****Фонд за повратак****Bosnia & Herzegovina
The Return Fund**Broj:02-50-2-527-4/16
Sarajevo; 28.04.2017.godine**BOSNA I HERCEGOVINA**

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Konsultativna radna grupa za provođenje Revidovane strategije za provedbu Aneksa VII DMS

PREDMET: Dostava informacije o stanju sredstava na podračunima Fonda za povratak BiH na dan 31.12.2016.godine

Na dan 31.12.2016.godine, raspoloživa udružena sredstva na podračunima Fonda za povratak iznose 5.199.859 KM. Ova sredstva se prenose u 2017. godinu i namijenjena su nastavak realizacije odobrenih projekata obnove i povratka.

Dio raspoloživih sredstva u iznosu od 4.525.305 KM namijenjen je :

- za dovršetak realizacije odobrenih projekata iz 2009., 2010. i 2012./2013.godine sredstva u iznosu od 1.775.305 KM,
- za projekte Održivi povratak-obnova komunalne i socijalne infrastrukture u 2015.godini i Elektrifikacija 2015 sredstva u iznosu od 2.250. 000 KM (obezbjedena sporazumom o udruživanju u 2015. godini).
- za plaćanje PDV-a, u projektima u kojima je osiguran povrat PDV-a na račun Fonda za povratak, sredstva u iznosu od 500.000KM.

Dio raspoloživih sredstva u iznosu od 674.554 KM predstavlja sredstva preostala nakon završetka realizacije ugovora u projektima odobrenim za period 2004.-2015.godina.

Ova sredstva su nastala su kao razlika između odobrenih i utrošenih sredstava po pojedinačnim projektima (manje ugovoreno u odnosu na planirano , obračun penala za kašnjenje i sl.).

Pregled preostalih sredstava po pojedinačnim projektima dat je u koloni 6 tabele koja se nalazi u prilogu.

S poštovanjem,

1	2	3	4	5	6=3-4-5
Projekat	Raspoređena sredstva na projekat	Utrošena sredstva (plaćeno var. uspešne ugovorne obaveze)	Rezervirana sredstva (zadržavanje plaćanja preostalih ugovornih obaveza)	Preostala (netrošena) sredstva	
1	Obnova ind.st.jedinica 2004	10.159.631,55	10.159.631,55		0,00
2	Projekat SUTRA	10.000.000,00	10.000.000,00		0,00
3	CBB I	23.646.640,00	23.615.246,30		31.393,70
4	Obnova ind.st.jedinica 2006	7.363.646,11	7.363.646,11		0,00
5	Kondominijum 2006	500.000,00	500.000,00		0,00
6	Obnova ind.st.jedinica 2007	4.156.408,86	4.153.670,73		2.738,13
7	Obnova ind.st.jedinica 2008.	21.567.339,06	21.566.155,37		1.183,69
8	Raspuštanje kolektivnih centara 2008.	4.511.813,48	4.511.813,47		0,01
9	Kondominijum 2008	7.830.000,00	7.828.921,05		1.078,95
10	Održivi povratak 2008	5.250.000,00	5.244.141,05		5.858,95
11	Elektrifikacija 2008	3.870.337,11	3.865.845,52		4.491,59
12	Interventna pomoć 2008	1.474.935,74	1.474.935,74		0,00
13	Obnova ind.st.jedinica 2009	16.945.545,00	16.944.372,60		1.172,40
14	Raspuštanje kolektivnih centara 2009.	4.859.250,00	4.847.187,84		12.062,16
15	Kondominijum 2009	3.842.509,65	3.768.327,76		74.181,89
16	Održivi povratak 2009	8.382.327,44	8.304.993,56	7.875,57	69.458,31
17	Elektrifikacija 2009	4.759.508,39	4.717.703,91		41.804,48
18	Interventna pomoć 2009	3.051.588,98	3.051.588,98		0,00
19	JAKEŠ 09	200.000,00	200.000,00		0,00
20	NVO 09	290.750,00	290.000,00		750,00
21	Obnova ind.st.jedinica 2010	13.400.000,00	13.394.034,10		5.965,90
22	Raspuštanje kolektivnih centara 2010.	3.854.140,79	3.854.140,34		0,45
23	Kondominijum 2010	1.505.129,49	1.473.713,15	702,00	30.714,34
24	Održivi povratak 2010	13.458.662,19	13.116.300,47	212.000,00	130.361,72
25	Elektrifikacija 2010	5.012.821,14	4.995.482,74	1.695,04	15.643,36
26	UKUPNO 2004-2010.	179.892.984,98	179.241.852,34	222.272,61	428.860,03
27	Komplementarni projekti(PDV)	500.000,00	0,00	500.000,00	
28	Udruživanje sredstava	800.000,00	800.000,00	0,00	
29	Elektrifikacija 2013	1.400.000,00	79.194,80	1.320.805,20	
30	Održivi povratak 2013	2.828.000,00	2.672.773,03	30.000,00	125.226,97
31	Interventna pomoć 2013	125.000,00	59.742,99	65.257,01	0,00
32	Održivi povratak 2014	2.600.000,00	2.342.563,38	136.969,57	120.467,05
33	Održivi povratak 2015	1.575.000,00	0,00	1.575.000,00	
34	Elektrifikacija 2015	675.000,00	0,00	675.000,00	
35	UKUPNO 2013-2015.	10.503.000,00	5.954.274,20	4.303.031,78	245.694,02
36	UKUPNO 2004-2015.	190.395.984,98	185.196.126,54	4.525.304,39	674.554,05
Stanje sredstava na području (zbir kolona 3 i 6)				5.199.858,44	

ИНФОРМАЦИЈА
О РЕАЛИЗАЦИЈИ ЗАКЉУЧАКА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Март, 2017. године

УВОД

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине је на 18. сједници, одржаној 27. 4. 2016. године усвојила Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за провођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума са закључцима.

Савјет министара Босне и Херцеговине, на својој 55. сједници одржаној 16. 5. 2016. године, упознао се са закључцима Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и за њихову реализацију задужило Министарство за људска права и избјеглице.

У циљу реализације закључака, Министарство за људска права и избјеглице предузело је низ активности, на бази којих је припремило кратку Информацију о реализацији наведених закључака.

Закључак број 1. *“Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине обавезује Савјет министара БиХ, односно Министарство за људска права и избјеглице БиХ, да најмање једном годишње Парламентарној скупштини БиХ доставља извјештај о реализовању Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за провођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума.”*

У складу са наведеним закључком Министарство за људска права и избјеглице је Програмом рада утврдило обавезу да припреми Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије за provedбу Анекса VII Дејтонског мировног споразума. Извјештај ће бити упућен Савјету министара Босне и Херцеговине у првом кварталу 2017. године. Извјештај ће садржавати податке о расељеним особама, избјеглицама из Босне и Херцеговине и повратницима као и напредак у реализацији препорука из Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за провођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума.

Закључак је реализован.

Закључак број 2. *“Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине задужује Министарство за људска права и избјеглице БиХ да закључењем споразума са ентитетским владама и Владом Брчко Дистрикта БиХ, у којима ће се прецизирати финансирање Фонда за повратак БиХ, обезбједи средства предвиђена чланом 24. тачка ц) Закона о избјеглицама из Босне и Херцеговине и расељеним особама у Босни и Херцеговини.”*

Потписан је Споразум о удруживању и начину реализације средстава за остваривање права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума у 2016. години. Споразум је потписан у циљу реализације заједничких пројеката за остваривање права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума. Укупно удружена средства за 2016. годину износе 2.125.000,00 КМ. Упркос свим напорима које је Министарство за људска права и избјеглице уложило у циљу осигурања наведених средстава, осигурана средства нису довољна за остваривање права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума. За остваривање права избјеглих, расељених особа и повратника, потребно је да све институције власти у наредном периоду уложе додатне напоре да се средства осигурају у већем износу. За неиспуњене обавезе ентитета по раније потписаним споразумима Фонд за повратак ће предузети мјере из своје надлежности и о томе сачинити Информацију надлежним органима.

Закључак је реализован.

Закључак број 3. „*Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине задужује Савјет министара БиХ да сачини и поднесе извјештај о донацијама, односно о досадашњем трошењу донација намијењених за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума.*“

Од 2003. године, када је одговорност за процес повратка пренесена са међународних организација на домаће институције власти, до 2015. године у сврху спровођења Анекса VII Дејтонског мировног споразума утрошено је 1,2 милијарде КМ.

Из буџета на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини утрошено је око 875 милиона КМ што чини готово 75% укупно утрошених средстава.

Утрошена средства страних донатора износе 320 милиона КМ што је мало више од 25% укупних средстава.

За обнову 46.800 стамбених јединица утрошено је 651 милион КМ што представља 54% укупно утрошених средстава.

За одрживост, која обухвата обнову пратеће комуналне и социјалне инфраструктуре, те мјере за економску одрживост повратника, утрошено је 544 милиона КМ односно 46% утрошених средстава.

Напријед наведени подаци су прикупљени од надлежних општинских служби, а презентовани су у Прегледу реализованих улагања у сврху помоћи повратницима и расељеним особама у БиХ у периоду 2003-2015. година.

Прилог: Преглед реализованих улагања у сврху помоћи повратницима и расељеним особама у БиХ у периоду 2003-2015. године

Закључак је реализован.

Закључак број 4. „*Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине задужује Министарство за људска права и избјеглице БиХ да све донаторске пројекте стави под контролу успостављених механизма координације у БиХ.*“

Поред Комисије за избјеглице и расељене особе Босне и Херцеговине чија је надлежност одобравање пројеката реконструкције и повратка које Министарство за људска права и избјеглице прикупи и прослиједи Комисији на разматрање, одобравање заједничких пројеката који ће се реализовати кроз Фонд за повратак, издавање овлаштења за финансијску реализацију одобрених пројеката реконструкције и повратка путем Фонда за повратак, надзор над финансијском реализацијом одобрених пројеката реконструкције и повратка, укључујући очување средстава Фонда за повратак, давање смјерница приликом израде подзаконских аката којима се регулише рад и организација Фонда за повратак, разматрање кварталних и привремених извјештаја које директор Фонда за повратак подноси у погледу управљања средствима и финансијске реализације одобрених пројеката реконструкције и повратка, Одлуком Савјета министара Босне и Херцеговине формиран је Координациони тим за праћење provedбе права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума на министарском нивоу. Координациони тим чине министрица за људска права и избјеглице, министар цивилних послова, министар безбједности, министар финансија и трезора и министар иностраних послова. У раду Координационог тима, као посматрачи, учествују представници међународних организација са сједиштем у Босни и Херцеговини, представник Високог комесаријата Уједињених нација за избјеглице - УНХЦР и Мисије ОСЦЕ-а у Босни и Херцеговини. У складу са својим надлежностима Комисија за избјеглице и расељене особе Босне и Херцеговине и Координациони тим за праћење provedбе права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума

ће своје активности заснивати на бази података Министарства за људска права и избјеглице и извјештајима свих нивоа власти о висини и начину реализације донаторских средстава.

Закључак је у фази реализације.

Закључак број 5. „Задужује се Савјет министара БиХ да у сарадњи са владама ентитета усагласи дефинитивно рјешење колективних центара.“

Према Оквирном споразуму о кредиту између Развојне банке Савјета Европе и Босне и Херцеговине Л/Д 1789/(2013) Босна и Херцеговина, ентитетски Федерација Босне и Херцеговине и Република Српска и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, заједнички имплементирају пројекат „Затварање колективних центара и алтернативних смјештаја, путем осигурања јавних стамбених рјешења“.

Овим пројектом је планирано:

- Затварање 121 колективног центра и алтернативног смјештаја у 45 градова и општина у Босни и Херцеговини.
- Планирана је изградња/реконструкција 2611 стамбених јединица непрофитног социјалног становања у 82 подпројекта.
- Планирано је да 7242 станара колективних центара, односно алтернативних смјештаја, пресели у наведене стамбене јединице или друге специјализоване институције, овисно од њихове угрожености.

Пројектом координира Министарство за људска права и избјеглице, а имплементација се проводи посредством надлежних ентитетских министарстава и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Укупна вриједност пројекта износи 104 милиона еура од чега је 60 милиона еура кредитно задужење, 42,7 милиона еура обезбјеђују локални ниво власти (углавном путем обезбјеђивања земљишта, инфраструктуре, дозвола и сл.) и 1,3 милиона еура грант подршке који се имплементира путем УНХЦР-а.

Реализацијом овог пројекта планира се затварање свих колективних центара у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине и Републици Српској и преко 72% у Федерацији Босне и Херцеговине.

Потписани су посебни субсидијарни уговори између Министарства финансија и трезора и надлежних ентитетских министарстава финансија и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине којим су ентитети и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, преузели износе кредитних задужења:

Федерација БиХ - кредит 40.423.203 еура,
Република Српска - кредит 18.169.412 еура,
Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине - кредит 1.407.385 еура.

Потписан је Меморандум о разумијевању на реализацији пројекта између Министарства за људска права и избјеглице, као водеће институције, задужене за свеукупни мониторинг provedбе пројекта, ентитетских министарстава Федералног министарства расељених особа и избјеглица и Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске и Одјела за расељене особе, избјеглице и стамбена питања Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, као јединица за имплементацију, и Фонда за повратак Босне и Херцеговине који ће вршити финансијску реализацију пројекта.

Пројекат је у фази имплементације од 2015. године, а заједнички став свих имплементатора пројекта је да се овај пројекат ослободи плаћања ПДВ-а, као што је учињено и за друге пројекте који се финансирају (ОПЕК и СФД) из кредитних средстава, а у сврху provedбе Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума. Уколико пројекат не буде ослобођен ПДВ-а процјењује се да ће се умјесто 2611 стамбених јединица изградити пца. 2200, односно око 400 стамбених јединица мање.

У Босни и Херцеговини је у 2012. години евидентирано 156 колективних центара и алтернативних смјештаја са 8.581 корисником. Пошто је овим пројектом предвиђено затварање 121 колективног центра, за преосталих 35 евидентираних колективних центара и алтернативних смјештаја у Босни и Херцеговини (од којих се 26 налази у Федерацији БиХ, а 9 у Републици Српској) упућени су захтјеви надлежним ентитетским министарствима, да доставе своје планове и програме везано за затварање истих. Министарство за људска права и избјеглице ће након достављања приједлога од стране ентитета, у циљу затварања свих колективних центара БиХ, путем редовних годишњих Извјештаја о реализацији Ревидиране стратегије Анекса VII Дејтонског мировног споразума, доставити детаљну информацију о затварању преосталих 35 евидентираних колективних центара.

Закључак је реализован.

Закључак број 6. „Задужује се Министарство за људска права и избјеглице БиХ да сачини извјештај о нереализованим средствима за повратак и средствима чија је реализација у току. У извјештају треба навести разлоге досадашње неискориштености средстава и мјере које је Министарство предузело да се убрза реализација тих средстава.“

Комисија за избјеглице и расељене особе одобрава пројекте реконструкције и повратка, на основу Закона о избјеглицама из Босне и Херцеговине и расељеним особама у Босне и Херцеговине. Министарство за људска права и избјеглице координира и надгледа реализацију пројеката реконструкције и пројеката којима се осигурава одрживост повратка, а Фонд за повратак је задужен за финансијску реализацију пројеката повратка и реконструкције. Имплементација Заједничких пројеката је повјерена општинама. Проблеми и застоји у реализацији наведених пројеката су најчешће екстерног карактера те из тих разлога Министарство за људска права и избјеглице не може директно утицати на динамику њихове реализације (неријешени имовинско-правни односи, недовољна техничка и кадровска оспособљеност имплементатора и сл.). Сходно истом Министарство за људска права и избјеглице извјештава Комисију за избјеглице и расељене особе и предлаже мјере у случајевима застоја имплементације пројеката (недовољна средства и сл.). Кроз свакодневну кореспонденцију са имплементаторима пројекта, извјештавања према Фонду за повратак, као и путем координације активности осталих учесника који су укључени у реализацију пројеката имплементације Заједничких пројеката, Министарство за људска права и избјеглице свакодневно предлаже и доноси мјере, у циљу изналажења најбољих рјешења, што је посебно значајно у случајевима застоја имплементације. Упоредо са наведеним активностима, Министарство за људска права и избјеглице ради на побољшању легислативе и успостављања једнообразног система имплементације пројеката на читавом простору Босне и Херцеговине. На основу извјештаја Фонда за повратак о реализацији средства и средствима која су остала неутрошена по претходно одобреним пројектима, Комисија за избјеглице и расељене особе доноси одлуке о расподјели неутрошених средстава.

Прилог: Информација Фонда за повратак о планираним и утрошеним средствима за реализацију пројеката обнове и повратка.

Закључак је реализован.

Министарство за људска права и избјеглице
Сектор за обнову, развој, мониторинг и регионалне центре

Преглед реализованих улагања у сврху помоћи повратницима и
расељеним лицима у БиХ у периоду 2003-2015. год.

Рб	Година	Извори финансирања				Врста помоћи			Укупно /КМ/ /6+8/ 9
		Домаће институције/КМ/ 3	Страни донатори/КМ/ 4	Укупно /КМ/ /3+4/ 5	Обнова ст.јединица Износ /КМ/ 6	Број 7	Одрживост /КМ/ 8		
1	2003	76.500.000	51.100.000	127.600.000	93.500.000	6.590	34.100.000	127.600.000	
2	2004	66.800.000	64.600.000	131.400.000	93.200.000	7.783	38.200.000	131.400.000	
3	2005	60.300.000	54.200.000	114.500.000	83.600.000	7.370	30.900.000	114.500.000	
4	2006	70.750.000	47.050.000	117.800.000	73.900.000	5.470	43.900.000	117.800.000	
5	2007	76.067.000	30.479.000	106.546.000	66.111.000	4.586	40.435.000	106.546.000	
6	2008	84.394.000	24.147.000	108.541.000	53.951.000	3.114	54.590.000	108.541.000	
7	2009	87.259.000	11.310.000	98.569.000	48.484.000	2.677	50.085.000	98.569.000	
8	2010	93.021.000	7.930.000	100.951.000	45.753.000	2.807	55.198.000	100.951.000	
9	2011	80.808.000	10.775.000	91.583.000	33.279.000	2.005	58.304.000	91.583.000	
10	2012	59.212.000	8.008.000	67.220.000	22.361.000	1.698	44.859.000	67.220.000	
11	2013	40.869.000	2.756.000	43.625.000	12.715.000	1.092	30.910.000	43.625.000	
12	2014	51.726.000	4.118.000	55.844.000	14.652.000	1.000	41.192.000	55.844.000	
13	2015	27.254.700	3.288.900	30.543.600	9.127.000	573	21.416.600	30.543.600	
	Укупно БиХ	874.960.700	319.761.900	1.194.722.600	650.633.000	46.765	544.089.600	1.194.722.600	

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Fond za povratak

Bosnia & Herzegovina
The Return Fund

06

Фонд за повратак
41-6 3612-1/16

Broj:02-50-2-527-2/16
Sarajevo; 29.11.2016.godine

BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Konsultativna radna grupa za provođenje Revidovane strategije za provedbu Aneksa VII DMS

PREDMET: Dostava informacije o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju projekta obnove i povratka

U prilogu vam dostavljamo informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju odobrenih projekata obnove i povratka koji se finansiraju iz udruženih sredstava, kao i informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za projekte koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava.

Kad su u pitanju projekti koji se finansiraju iz udruženih sredstava, od 134.569.658,46 KM raspoređenih na projekte u periodu 2008.-2015.godina, za plaćanje ugovorenih obaveza utrošeno je 129.300.237,05 KM, od čega je u periodu 01.01.-31.10.2016.godine utrošeno 944.326,47 KM.

Pregled projekata odobrenih u periodu 2008.-2015.godina, koji su finansirani iz udruženih sredstava, dat je narednoj tabeli.

RB	Projekat	Raspoređena sredstva na projekat	Utrošena sredstva	Utrošeno u periodu 01.01.-31.10.2016.g.
1	2	3	4	5
1	Obnova ind.st.jedinica 2008.	21.567.339,06	21.566.155,37	15.001,69
2	Raspuštanje kolektivnih centara 2008.	4.511.813,48	4.511.813,47	
3	Kondominijum 2008	7.830.000,00	7.828.921,05	
4	Održivi povratak 2008	5.250.000,00	5.244.141,05	
5	Elektrifikacija 2008	3.870.337,11	3.865.845,52	
6	Interventna pomoć 2008	1.474.935,74	1.474.935,74	
7	Obnova ind.st.jedinica 2009.	16.945.545,00	16.944.372,60	
8	Raspuštanje kolektivnih centara 2009.	4.859.250,00	4.847.187,84	
9	Kondominijum 2009	3.842.509,65	3.768.327,76	
10	Održivi povratak 2009	8.382.327,44	8.304.993,56	
11	Elektrifikacija 2009	4.759.508,39	4.717.703,91	
12	Interventna pomoć 2009	3.051.588,98	3.051.588,98	
13	JAKEŠ 09	200.000,00	200.000,00	
14	NVO 09	290.750,00	290.000,00	
15	Obnova ind.st.jedinica 2010.	13.400.000,00	13.394.034,10	26.598,73
16	Raspuštanje kolektivnih centara 2010.	3.854.140,79	3.854.140,34	
17	Kondominijum 2010	1.505.129,49	1.473.713,15	
18	Održivi povratak 2010	13.458.662,19	13.116.300,47	
19	Elektrifikacija 2010	5.012.821,14	4.995.482,74	
20	Komplementarni projekti(PDV)	500.000,00	0,00	
21	Udruživanje sredstava sa vladinim i nevladinim organizacijama	800.000,00	800.000,00	
22	Elektrifikacija 2013	1.400.000,00	11.000,00	11.000,00
23	Održivi povratak 2013	2.828.000,00	2.659.773,03	247.184,82
24	Interventna pomoć 2013	125.000,00	59.742,99	34.000,00
25	Održivi povratak 2014	2.600.000,00	2.320.063,38	610.541,23
26	Održivi povratak 2015	1.575.000,00	0,00	
27	Elektrifikacija 2015	675.000,00	0,00	
28	UKUPNO 2008.-2015.	134.569.658,46	129.300.237,05	944.326,47

Pored projekata koji se finansiraju iz udruženih sredstava, Fond je zadužen i za finansijsku realizaciju projekata koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava, i to sljedećih projekata:

- Projekat stambene obnove iz kreditnih sredstava OPEC fonda za međunarodni razvoj
- Projekat obnove stambenih jedinica iz sredstava Saudijskog fonda za razvoj
- Projekat zatvaranja kolektivnih centara i alternativnog smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja – CEB 2
- Državni stambeni projekat koji se finansira iz donatorskih sredstava

Pregled planiranih i utrošenih sredstava za ove projekte je dat u tabeli koja slijedi, uz napomenu da finansijska realizacija projekta CEB 2 još uvijek nije počela, kao i da utrošena sredstva u projektu SAF predstavljaju iznos proslijeđen na plaćanje MFT-u od strane Fonda za povratak.

Projekat	Planirana sredstva	Utrošena sredstva			Utrošena sredstva u periodu 01.01.2016.-31.10.2016.		
		Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno	Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno
OPEC	7.000.000 USD	7.879.392,53	1.339.496,73	9.218.889,26	16.452,48	2.796,92	19.249,40
SAF	56.250.000 saudijskih rijala (oko 15.000.000 USD)	3.118.289,38	530.109,19	3.648.398,57	3.085.952,63	524.611,95	3.610.564,58
RSP	cca 101.000.000 Evra	3.561.776,49	0,00	3.561.776,49	2.991.445,74	0,00	2.991.445,74
UKUPNO		14.559.458,40	1.869.605,92	16.429.064,32	6.093.850,85	527.408,87	6.621.259,72

Napominjemo da za PDV plaćen u okviru realizacije projekata OPEC i SAF, Fond za povratak je podnosi zahtjeve za povrat PDV-a, i isti se, u skladu sa rješenjima Uprave za indirektno oporezivanje BiH, vraća na podračun Fonda.

S poštovanjem,

V.d. direktora:
dr. Nebojša Švraka

Broj: 05-07-1-1870-17/17
Sarajevo, 20. 7. 2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 25-07-2017

Organizacija	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Događaj
06/03	41-2	1180-5/17	

- MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
n/r tajnika Ministarstva
- FOND ZA POVRATAK BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

PREDMET: Obavijest o zaključku Vijeća ministara BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 108. sjednici, održanoj 19. 7. 2017. godine, razmotrilo je i usvojilo Izvješće o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu, te s tim u vezi zaključilo:

- zadužuje se Fond za povratak Bosne i Hercegovine da osigura zaključenje Sporazuma o udruživanju sredstava s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, vladama entiteta i Vladom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u Fond za povratak Bosne i Hercegovine za pitanja financiranja prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma;
- zadužuju se nadležna ministarstva da u okviru svoje nadležnosti osiguraju financiranje provedbe prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma,
- zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice da predmetno izvješće proslijedi nadležnim institucijama vlasti na razini Bosne i Hercegovine, entiteta i Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kao i domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama, s ciljem upoznavanja i postupanja o istom.

Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice da svake godine izvještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o napretku u realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma.

Zadužuje se Koordinacijski tim za praćenje provedbe prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma da, u suradnji s nadležnim institucijama na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, ubrza izvršenje preporuka i mjera iz Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma, radi realiziranja prava povratnika.

O zaključku vas informiramo radi njegove provedbe.

S poštovanjem,

